

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-De

În acest număr semnează:

Costache Antoniu ● Marcel Breslașu
● Acad. Duiliu Marcu ● Acad. Șt.
Nicolau ● Ing. Ilie Trandafirescu

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

In preajma noilor zboruri cosmice

de pilotul cosmonaut Gherman Titov
(pag. 4-a)

Creierul clasei,
cauza clasei,
puterea clasei,
gloria clasei,—
iată partidul.

Partidul și Lenin —
frați gemeni.

Istoria-mamă
— îi socoate asemeni.

Iar noi,
spunînd: Lenin —

partidul numim,
partidul noi spunem —

la Lenin gîndim.

(V. MAIAKOVSKI)

ANUL XVII

41

(865)

13 OCTOMBRIE 1961

12 PAGINI, 1 LEU

Comunistul Vasili Timoșciuk, furnalist la uzina metalurgică din Enakiëvo, delegat la cel de al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

Legături strânse, frățești, de nezdruincinat

de VI. Pavlov

Secretar al Asociației
de prietenie so-
vieto-romine

Anul acesta, luna octombrie este marcată în Uniunea Sovietică de un mare eveniment — cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S., care va discuta și aproba noul Program al partidului, programul construcției comuniste.

Programul vorbește, între altele, și de necesitatea continuării înfăptuirii a sistemului mondial socialist, a dezvoltării și pe mai departe a relațiilor frățești cu toate țările socialiste.

Luna prieteniei romino-sovietice, organizată în fiecare an în Republica Populară Română, reprezintă un eveniment de seamă în viața țărilor noastre, aducându-și din plin contribuția la această apropiere.

Ne sînt încă proaspete în minți cuvintele rostite despre prietenia romino-sovietică de tovarășul Nikita Sergheevici Hrușciocov cu prilejul mitingului de prietenie sovieto-romin, organizat în timpul vizitei în Uniunea Sovietică a delegației de partid și guvernamentale a R.P.R. în frunte cu primul secretar al C.C. al P.M.R. și președintele Consiliului de Stat al R.P.R., tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej:

„Actualmente, popoarele Uniunii Sovietice și poporul român merg strîns unite pe drumul larg al prieteniei de la care nimeni și nimic nu le poate abate. Prietenia sovieto-romină, care a fost întemeiată pe baza principialii internaționalismului proletar este de nezdruincinat. Noi avem interese și țeluri comune: construirea socialismului și a comunismului. Ne unește ideologia marxist-leninistă”.

Asociația de prietenie sovieto-romină, asemenea A.R.L.U.S.-ului în România, îi revine nobila sarcină de a contribui prin activitatea ce o desfășoară la strîngerea și pe mai departe a acestor legături, la o cunoaștere tot mai aprofundată între cele două popoare. Pentru noi, oamenii sovietici, Luna prieteniei constituie un bun prilej de a cunoaște mai adînc, mai multilateral viața poporului vecin și fratele român care construiește socialismul, un bun prilej de a face mai îndeaproape cunoștință cu mărețele lui realizări pe calea construirii socialismului. Oamenii sovietici auțesc pentru poporul român adînci simțămînt de respect și prietenie.

În zilele Lunii prieteniei, minunat prilej de a realiza și mai mult această apropiere, Asociația de prietenie sovieto-romină, ca și secțiile ei republicane din R.S.S. Moldovenească, R.S.S. Gruzină, R.S.S. Letonă, R.S.S. Ucraineană, precum și secția ordănească din orașul-erou Leningrad organizează în institutele de învățămînt superior și mediu, în întreprinderi și instituții ai căror salariați sînt membri colectivi ai Asociației, numeroase manifestări închinatăe prieteniei cu România. Printre acestea se numără seriile de prietenie, conferințele și convorbirile despre Republica Populară Română, prezentările de cărți și filme, expozițiile și fotomontajele închinatăe importantelor realizări obținute de poporul român în tăurirea vieții sale noi.

Recent, a avut loc la Moscova

deschiderea festivă a Lunii prieteniei romino-sovietice, organizată de Consiliul de conducere al Asociației de prietenie sovieto-romine.

În cuvîntul său introductiv, Anna Tukanova, vicepreședinte al Consiliului de conducere al Asociației, a relevat faptul că Luna prieteniei romino-sovietice constituie o sărbătoare care a intrat în tradiția popoarelor romin și sovietic. Cu multă căldură despre sentimentele de simpatie ale oamenilor sovietici față de poporul român a vorbit și Galina Gherasimova de la Uzina de rulmenți nr. 1 din Moscova. Alexandr Udalov de la sovhozul „Gorki-2” și-a împărtășit impresiile culese în timpul unei recente călătorii în România. Cuvîntările rostite au fost întimpinate de numeroasa asistență cu aplauze prelungite. După festivitate a avut loc un reușit concert, urmat de vizionarea filmului românesc „Băieții noștri”.

Cu prilejul numeroaselor manifestări închinatăe prieteniei sovieto-romine ce vor continua să se desfășoare în cursul acestei luni atît la Moscova cît și la Leningrad, Kiev, Riga, Tbilisi, precum și în alte localități din Uniunea Sovietică, Asociația de prietenie sovieto-romină va depune toate străduințele pentru a face cît mai larg cunoscută oamenilor muncii sovietici succesele și realizările poporului român frate în dezvoltarea economiei și culturii sale, în construirea socialismului. Astfel, prin toate manifestările sale, prin însăși desfășurarea ei, Luna prieteniei romino-sovietice va fi o expresie a hotărîrii celor două popoare de a adînci și dezvolta în continuare legăturile dintre ele.

Membrii Asociației de prietenie sovieto-romină, întreg poporul sovietic, urează poporului român noi succese în marea sa operă constructivă și-l felicită cu prilejul tradiționalii sărbători a prieteniei noastre.

Moment din filmul „La începutul secolului”. În rolul lui Lenin — Iuri Kaiurov

Regizorul Leonid Lukov și filmul „Două vieți”

Printre noile producții ale studiourilor din U.R.S.S. prezentate la Festivalul filmului sovietic în cadrul Lunii prieteniei este și „Două vieți” — seria I-a și a II-a. Filmul e realizat de regizorul Leonid Lukov. E interesant de reținut faptul că premiera filmului în țara noastră are loc cu o săptămînă înaintea celei de la Moscova, astfel încît spectatorii noștri sînt primii spectatori ai peliculei.

Împreună cu actrița Inna Makarova, regizorul Leonid Lukov ne vizitează țara cu prilejul Festivalului filmului sovietic și al Lunii prieteniei.

În cadrul unei conferințe de presă, Leonid Lukov a făcut relatări interesante despre activitatea sa de creație și despre realizarea filmului „Două vieți”, relatări pe care le redăm pe scurt în rîndurile ce urmează.

Ca și alți cunoscuți regizori sovietici — Serghei Gherasimov, Iutkevici, Kozintsev, Trauberg, Ermiler etc., Leonid Lukov și-a făcut intrarea în cinematografie la o vîrstă foarte tînără. 17 ani, — dar nu ca regizor, ci ca scenarist. Cu scenariul său „Vanka răzbumătorul” și-a inaugurat activitatea studioul din Kiev. La Harkov a inițiat împreună cu alți tineri un colectiv comunist al cineaștilor. Primele lui filme au fost documentarele „Patria mea, Comsomolul” și „Calea victoriei”, apoi cel distînt film artistic al său „Zgură”. Cînd hitleristii au cîmpit Ucraina, Lukov lucra la filmul „Alexandr Parhomenko”. Negativul filmului a fost transportat împreună cu cei ce se evacuasă la Tașkent și a fost terminat în 1941. În zilele grelelor bătălii de la Stalingrad, Leonid Lukov s-a decis să turneze filmul „Doi ostași”, în care abunda umorul popular, cîntecele. Ostașii aveau nevoie de un asemenea film, și l-au primit cu bucurie.

În ultimii ani a realizat filmele „Proa

tîrziu”, „Oleko Dundici” (o coproducție sovieto-iugoslavă) și actuala premieră „Două vieți”. Ecranizarea acestui amply roman cinematografic, scris de scenaristul Alexei Kapler, l-a atras în primul rînd prin patosul său revoluționar. În realizarea filmului au trebuit rezolvate multe dificultăți. Una, esențială, după părerea lui Leonid Lukov: materialul prezentat în film este bine cunoscut spectatorilor, din documentarele și filmele artistice anterioare, din literatură și plastică și unora chiar din viață. Trebuia deci prezentat totul dintr-un unghi nou, interesant, neașteptat.

„Două vieți” este un film istorico-revoluționar. La realizarea lui — care a durat mai mult de doi ani — au luat parte peste o sută de mii de oameni. În secvența din gara Finlandeză au filmat 18.000 de figuranți, iar în scena de la Palatul de Iarnă — 10.000. În aceste scene de masă, creatorii filmului au căutat să individualizeze numeroase tipuri, lucrînd cu asemenea atenție încît chiar în această multime să nu existe figuranți propriu ziși.

În fiecare dimineață 450 de mașini transportau pe actori și figuranți în cartierul leningrădean transformat în platou de filmare. O sută de radiotehnicieni aveau sarcina să scoată în fiecare dimineață antenele televizoarelor pentru ca acestea să nu apară în peisajul vechiului Petersburg, iar seara, aceeași tehnicieni le plasau la loc pentru a permite telespectatorilor să urmărească programele. În perioada filmărilor, clădirile din acel cartier au fost rezugrăvite după fotografiile timpului.

Este un film al cărui erou principal este poporul.

M. Z.

STRĂDANIILE ȘI REZULTATE

Luna prieteniei romino-sovietice, sărbătoare care a intrat în tradiția poporului nostru, constituie și în acest an, prin manifestările sale, un prilej de afirmare a dragostei frățești pe care o nutrește poporul român față de marele popor sovietic.

Un important rol în organizarea și desfășurarea acestor manifestări revine și Casei prieteniei romino-sovietice din Capitală, instituție de cultură bine cunoscută și apreciată de publicul bucureștean.

Uriașul avînt al construcției desfășurate a comunismului, epocalele cuceriri ale științei și tehnicii sovietice, lupta neobosită pe care o desfășoară Uniunea Sovietică pentru menținerea păcii în lume oferă Casei prieteniei romino-sovietice un bogat material pe baza căruia desfășoară o multilaterală activitate cultural-politică, legată de cele mai semnificative fapte din viața și activitatea oamenilor sovietici. Astfel, numeroase din conferințele și expunerile organizate în cadrul acestei luni subliniază cu exemple concrete, convingătoare, trăinicia orînduirii sovietice, minunatele perspective pe care le deschide acestuia noul Program al P.C.U.S.

La Casa prieteniei a fost inaugurat ciclul de conferințe intitulat „Un mare program al construirii comunismului”, care popularizează prevederile proiectului de Program al P.C.U.S.

Un loc de frunte în activitatea in-

stituției îl ocupă și prezentările geoeconomice referitoare la dezvoltarea în septenal a unor regiuni și raioane importante ale Uniunii Sovietice, precum și expunerile tratînd despre mărețele realizări ale științei și tehnicii sovietice care au culminat cu zborurile în Cosmos ale lui Iuri Gagarin și Gherman Titov.

Prin deschiderea ciclului de conferințe „Comunismul și tehnica modernă”, Casa prieteniei își propune să facă cunoscută numerosului public care o frecventează, nu numai uriașele realizări ale științei și tehnicii sovietice care au uimit lumea, dar și grandioasele perspective pe care comunismul le deschide acestor ramuri ale activității umane.

Au fost organizate expunerile despre folosirea izotopilor radioactivi în cele mai diverse domenii, despre cuceririle științei medicale sovietice care s-au impus pe plan mondial, folosirea mașinilor electronice în economia U.R.S.S., despre acțiunea de mecanizare și automatizare a întreprinderilor sovietice, despre impunătoarele realizări în domeniul electrificării țării etc.

Un ciclu special de expunerile, cu tema „U.R.S.S. dezvăluie tainele Cosmosului”, a fost dedicat cuceririi Cosmosului de către oamenii sovietici.

În centrul preocupărilor Casei prieteniei în această perioadă se află și problemele legate de relațiile de tip

nou statornicite între statele lagărului socialist, îndeosebi între Uniunea Sovietică și țara noastră. Publicul bucureștean va fi larg informat despre aceste probleme prin ciclurile de conferințe și manifestări „Roadele colaborării romino-sovietice” și „Prezențe românești în U.R.S.S.”. În același scop au fost programate și o serie de manifestări cu tema „Am văzut Uniunea Sovietică în 1961”, la care vor lua cuvîntul oameni ai muncii care au vizitat recent U.R.S.S.

Preocuparea pe care o manifestă colectivul Casei prieteniei în găsirea unor forme de activitate noi, cît mai corespunzătoare bogatului conținut de idei pe care-l oferă realitatea sovietică va avea drept rezultat organizarea în această lună a unor manifestări cu conținut mai viu, mai atractiv. Pe lîngă formele clasice cum sînt simpoziioanele, conferințele și jurnalele vorbite, Casa prieteniei organizează seri literare și muzicale, seri de întrebări și răspunsuri, serbări ale prieteniei romino-sovietice, recitaluri de poezie, recitaluri de operă și balet, concursuri de recenzii pe marginea unor filme, montaje literar-cinematografice, prezentări geoeconomice cu ajutorul epidiascopului, de asemenea prezentarea unor piese de teatru sovietice și altele.

A. Pîrvu

Directorul Casei prieteniei romino-sovietice, București

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI

GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București,
Str. Ion Ghica, 8 telefon 13.03.10.

NATALIA PISARENKO • SOFIA BERSENEVA-GHIAȚINTOVA • VAHTANG BERIDZE •
**LA „MASA ROTUNDĂ”
 CU DELEGAȚII SOVIETICI**
 AFANASI TROȘIN • IOACHIM NEGRUȚA • BORIS SERGHEEV

Pe ordinea de zi — prietenia

Ca în fiecare an cu prilejul tradiționalei Luni a prieteniei romîno-sovietice, și în aceste frumoase zile de toamnă avem printre noi oaspeți dragi: membrii delegației sovietice, condusă de Natalia Pisarenko, președinta prezidiului Asociației de prietenie și legături culturale cu țările străine, din R.S.S. Moldovenească.

În convorbirea pe care am avut-o, cuvintele „prietenie”, „prieten” au fost rostite de nenumărate ori. Pentru că oaspeții noștri au venit să ne aducă solia de prietenie frățească a poporului sovietic. Discuția a deschis-o conducătoarea delegației.

NATALIA PISARENKO: — Mulțumim din suflet A.R.L.U.S.-ului care ne-a oferit posibilitatea să luăm parte la tradiționala Lună a prieteniei romîno-sovietice, sărbătoare — în egală măsură — și a poporului nostru.

— Vă rugăm să prezentați cititorilor noștri pe membrii delegației.

N. PISARENKO: — Cu plăcere. Sofia Vladimirovna Berseneva-Ghiațintova, artistă a poporului a U.R.S.S., este o veche cunoștință a dumneavoastră. V-a mai vizitat țara acum câțiva ani și apoi o cunoașteți și din filme. Și Vahtang Beridze, președintele Filialei Asociației de prietenie sovieto-romîne din R.S.S. Gruzină, director adjunct al Institutului de istorie a artei, vă vizitează țara pentru a doua oară. Cunoaște atât de bine istoria, arhitectura dv. încît noi îl socotim pe jumătate român. Afanasi Troșin, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., directorul Institutului de citologie din Leningrad, este și președintele secției orașenești Leningrad a Asociației de prietenie sovieto-romîne. Ioachim Negruța, președintele colhozului „Dzerjinski” din raionul Orhei, R.S.S. Moldovenească, vă aduce mesajul de prietenie al jărănimii noastre colhoznice, iar Boris Sergheev, conducătorul unei brigăzi de muncă comunistă de la Uzina de rulmenți nr. 1 din Moscova, pe cel al colectivului marilor întreprinderi, membru colectiv al Asociației de prietenie sovieto-romîne.

Marea actriță Sofia Berseneva-Ghiațintova intervine în discuție:

— Revendic titlul de semi-romîncă — cere ea energic. Vă iubesc, dragii mei. Sint nespuse de bucuroasă că mă aflu iar printre dumneavoastră. Am îndrăgii pentru totdeauna Bucureștiul. Prețuiesc mult arta teatrală romînească, o artă viguroasă, profund realistă.

— **Tovarășe Beridze, a-veți cuvîntul...**

VAHTANG BERIDZE: — Vin pentru a doua oară aici ca un adevărat patriot al Romîniei. Sint copleșit de ceea ce am văzut la București. Păstrînd tot ce a avut bun, tradițiile, spiritul lui, ceea ce face individualitatea unui oraș, Bucureștiul a întinerit totodată impetuos, s-a schimbat uimitor, a devenit mai frumos, mai vesel. Cit e de plăcut să cutreierî noile cartiere, mai ales pentru un prieten care se bucură de toate realizările dv.

AFANASI TROȘIN: — Mă alătur întru totul acestei păreri. Eu sint pentru prima dată în Romînia și nu pot judeca lucrurile în comparație. Dar și fără comparație am rămas entuziasmat de cele

Natalia Pisarenko

văzute. Sint adînc impresionat de primirea caldă care ni s-a făcut pretutindeni. Am fost prevenit de asta, e drept, dar realitatea a întrecut toate așteptările. Sper că voi găsi un limbaj comun cu savanții dv. Am multă stimă pentru știința romînească, pentru reprezentanții ei.

NATALIA PISARENKO:— Succesele poporului romîn în toate domeniile de activitate sint bine cunoscute în patria noastră. În

tr-o perioadă istorică scurtă Romînia s-a transformat într-o țară cu o industrie și agricultură care se dezvoltă năvalnic, într-o țară cu o înaltă cultură socialistă. Ne bucurăm din tot sufletul, ca niște adevărați prieteni, de aceste mari realizări împlinite sub conducerea gloriosului Partid Muncitoresc Romîn.

IOACHIM NEGRUȚA: — Tovarășă Pisarenko a pomenit de succesele agriculturii romînești. Am venit aici animat de dorința de a studia experiența gospodăriilor colective și de stat, de a le împărtăși cu dragă inimă din învățămintele noastre. Mă interesează această experiență și ca agronom, și ca președinte de colhoz, și ca membru al Asociației de prietenie sovieto-romîne. Căci colhozul nostru este o secție a Filialei Asociației de prietenie sovieto-romîne, din R.S.S. Moldovenească.

— **Tovarășe Sergheev, vorbiți-ne puțin despre activitatea de popularizare a țării noastre, care se desfășoară în întreprinderea dv.**

BORIS SERGHEEV: — Tocmai datorită acestei activități știam multe despre țara dv. Încă înainte de a veni aici. Dar ceea ce am văzut depășește toate așteptările.

Ce manifestări se organizează în uzină? Biblioteca noastră popularizează foarte larg literatura romînească, organizează conferințe, discuții cu cititorii. Cercurile artistice de amatori ale Casei noastre de cultură includ în programul lor cîntece și dansuri romînești care se bucură de un succes remarcabil.

NATALIA PISARENKO: — Prietenia cu poporul romîn este o cauză scumpă poporului nostru. Bine a spus Nikita Sergheevici Hrușciov la mitingul de prietenie organizat la Moscova în cinstea delegației de partid și guvernamentale a R.P.R., că sintem cei mai apropiați frați și prieteni care luptă pentru aceeași cauză, că sintem întotdeauna gata să venim unul în ajutorul celuilalt.

Alina Ciurez

În vizită prin țară

În cursul zilei de 8 octombrie, delegația sovietică compusă din tovarășii Natalia Pisarenko, Sofia Berseneva-Ghiațintova, Afanasi Semeonovici Troșin, Vahtang Beridze, Ioachim Negruța și Boris Sergheev, care ne vizitează țara la invitația Consiliului General A.R.L.U.S. a făcut o călătorie pe Valea Prahovei unde a admirat frumusețile peisajului carpatin, a vizitat noile și modernele construcții din centrul orașului Ploiești, rafinăria nr. 3, renumita stațiune de odihnă Sinaia și Hotelul alpin de la cota 1400. Pe parcurs, delegația s-a oprit la muzeul Doftana unde a depus o coroană de flori pe istoricele locuri în care zeci de comuniști și-au jertfit viața pentru binele patriei și fericirea poporului lor.

În seara aceleiași zile, membrii delegației au sosit în orașul Brașov unde au fost întâmpinați cu prietenie și căldură de reprezentanții ai organelor locale de partid și de stat. În dimineața

zilei de 9 octombrie oaspeții au făcut o vizită la uzina de tractoare „Ernst Thälmann”, unde a avut loc un entuziast miting. După aceea ei au vizitat gospodăria agricolă colectivă de la Bod unde s-au întreținut cu colectivității interesîndu-se de viața și de realizările lor în muncă. Apoi, tovarășii Vahtang Beridze și S. B. Ghiațintova, dornici să facă cunoștință cu comorile de artă ale poporului nostru, au vizitat muzeele orașului.

Seara, oaspeții sovietici au participat la adunarea de deschidere a Lunii prieteniei în orașul Brașov. La adunare a luat cuvîntul tovarășă N. F. Pisarenko, conducătorul delegației, care a vorbit despre strînsele legături de prietenie care unesc cele două popoare, romîn și sovietic.

În cursul zilei de marți, 10 octombrie, oaspeții au vizitat stațiunea climaterică Lacul Roșu, hidrocentrala „V. I. Lenin” de la Bicaz și Combinatul de fire și fibre sintetice de la Săvinești

unde, în cinstea delegației, a avut loc un miting.

Miercuri, 11 octombrie, membrii delegației au fost oaspeții muncitorilor de la gospodăria agricolă de stat Secuienii din regiunea Bacău și ai Fabricii de țevi de la Roman. Seara, ei au participat la o adunare a oamenilor muncii din Bacău, organizată în cinstea delegației în sala Teatrului de stat din localitate.

În drum spre București oaspeții au poposit la Onești unde au vizitat noul oraș muncitoresc, termocentrala, combinatul de cauciuc sintetic și rafinăria nr. 10, fiind întâmpinați cu multă căldură de muncitorii, tehnicienii și inginerii acestor obiective industriale. În seara zilei de joi, 12 octombrie, delegația a sosit în București. Aci, membrii delegației vor participa la o serie de vizite și întîlniri pe specialități, precum și la adunarea oamenilor muncii din Capitală, organizată la Casa prieteniei romîno-sovietice.

MARCEL BRESLAȘU:

Simțăminte trainice și adînci

Tradiționala Lună a prieteniei are în anul acesta o strălucire cu totul excepțională. Nu numai pentru că ea coincide cu evenimentul de istorică însemnătate al celui de-al XXII-lea Congres al gloriosului Partid Comunist al Uniunii Sovietice, dar și pentru uriașele realizări care au marcat, pe toate planurile, anul

1961 în mersul ascendent al Țării care construiește comunismul. Epocalele zboruri ale lui Gagarin și Titov au deschis în spațiu aceleași imense perspective, pe care le deschide, în timp, proiectul de Program al P.C.U.S., înălțătoarea certitudine că actuala generație de oameni sovietici va trăi în comunism.

Admirația și recunoștința noastră față de marii noștri prieteni, găsesc și în manifestările acestei Luni, încă un prilej de afirmare, și în tregul nostru popor, ca și fiecare dintre noi în parte, simte imboldul de a-și rosti aceste simțăminte, an de an mai fierbinți, mai trainice și mai adînci.

COSTACHE ANTONIU:

Artist al poporului

Înrîurirea binefăcătoare a teatrului sovietic

Luna prieteniei este totdeauna o prilej fericit și mult așteptat de a ne împărtăși din bogata și valoroasă experiență a artei sovietice. În această Lună am avut bucuria de a primi la noi oaspeți dragi, reprezentanți valoroși ai artei sovietice, mari maeștri ai scenei, regizori și actori care ne-au adus rodul bogatei lor activități pe tărîmul artistic și al excepționalei lor personalități. Cele mai importante teatre din Moscova și Leningrad ne-au vizitat țara cu acest prilej, bucurîndu-se de succese memorabile.

Contactul pe care arta noastră teatrală l-a avut în anii puterii populare cu realizările teatrului sovietic a contribuit enorm la dobîndirea unor succese însemnate pe acest tărîm.

Întîlnirea cu teatrul sovietic, cunoașterea sistemului Stanislavski și a creațiilor scenice sovietice au avut valoarea unor revelații cu evidente urmări pozitive în activitatea noastră creatoare. Personal sint legat de prieteni scumpi printre artiștii sovietici. Niciodată nu voi uita primirea făcută nouă, artiștilor romîni, de spectatorii și artiștii sovietici, în timpul turneului Teatrului Național „I. L. Caragiale” la Moscova, Kiev și Zaporojie.

Cu ocazia tradiționalei sărbători, un salut fierbinte, din toată inima, prietenilor noștri, oamenilor de teatru sovietici.

Era o vreme când se spunea despre noi: „Rușii înhamă încet, dar mină repede”. Poporul nostru a introdus, însă, multe rectificări în aforismele trecutului.

La aniversarea „zilei de naștere” a primului satelit artificial al Pământului, ne convingem, o dată în plus, cât s-au învechit aceste proverbe. Primul sputnik... Se pare că a fost tare de mult. Și totuși cei de o vîrstă cu el sînt niște copii. Patru ani este vîrstă preșcolară. Dar cit de mult a reușit să înfăptuiască acest „preșcolar” în cei patru ani de existență, ca și conștient săi care l-au urmat în spațiu, pe noile orbite! Ei au descoperit marea taină a centurilor de radiație, au făcut calculul micrometeoritilor, au fotografiat „ceafa” Lunei și au trasat calea spre steaua zorilor — Venus. Savanții, inginerii și muncitorii sovietici au știut să „înhamă” cele 20 de milioane cai-pute care au ridicat gigantica rachetă-purtătoare a navelor cosmice „Vostok”. Chiar și un nespecialist își poate da perfect de bine seama că pentru înfăptuirea uriașului volum de lucrări prealabile necesare lansării în spațiul cosmic a unui om, cei patru ani sînt un termen destul de scurt. De atunci, greutatea sateliților a fost sporită de la 83 de kilograme la câteva tone. Tocmai acest spor a permis construirea navei „Vostok”, precum și crearea pe bordul ei a întregului confort necesar zborului unui om. În mod intenționat nu pun cuvîntul confort în ghilimele, deoarece această navă oferă într-adevăr condiții optime pentru activitatea unui cosmonaut. De altfel, despre acest lucru am amintit în radiograma adresată moscoviților de pe cea de a șaptea spirală a zborului în Cosmos, în care spuneam: „Confort deplin. Nu vă rămîne decît să mă învidiați”.

Dar problema nu consta numai în sporirea greutății navei-satelit. De bine de rău și fără prea mult confort un cosmonaut putea lua loc încă pe bordul celui de al treilea satelit artificial al nostru. Racheta ridicase atunci în Cosmos un sputnik cu o greutate de 1.327 kilograme. Dar, înainte de a „pune șeaua” pe rachetă, trebuia să te gindești în ce chip vei „sări de pe cal”, de pe această roib năzdrăvan care gonește la o înălțime de câteva sute de kilometri, cu o viteză fantastică. În cei patru ani ce s-au scurs a fost rezolvată și această complicată problemă științifică și inginerască: readucerea sateliților nevătămat pe pămînt. Nu-i adevărat, rușii știu „să înhamă” și chiar foarte repede nevăzutele forțe la „carele” lor astrale. În ce privește afirmația că rușii „mină repede”, cu ea sîntem întru totul de acord: viteza de peste douăzeci și opt de mii kilometri pe oră e o viteză care ar satisface toate exigențele amatorilor de curse rapide.

Da, cosmonautica, această minunăție fiică a științei și tehnicii sovietice, a înregistrat într-adevăr succese remarcabile. Specialiștii noștri de rachete au creat nave nemaivăzute pînă acum, au creat un sistem trainic de legătură cu Pămîntul.

A luat mașterea, totodată, o nouă știință — biologia și medicina cosmică. Atît în perioada pregătirilor de zbor cit și după aterizare, tinerii cosmonauți, oameni veniți din aviație, au lucrat îndeaproape cu specialiștii din diverse domenii ale științei și tehnicii, precum și cu reprezentanții ai vechii generații de piloți sovietici, cum ar fi generalii Agaltov, Komarin, Goregliad și numeroși alți tovarăși.

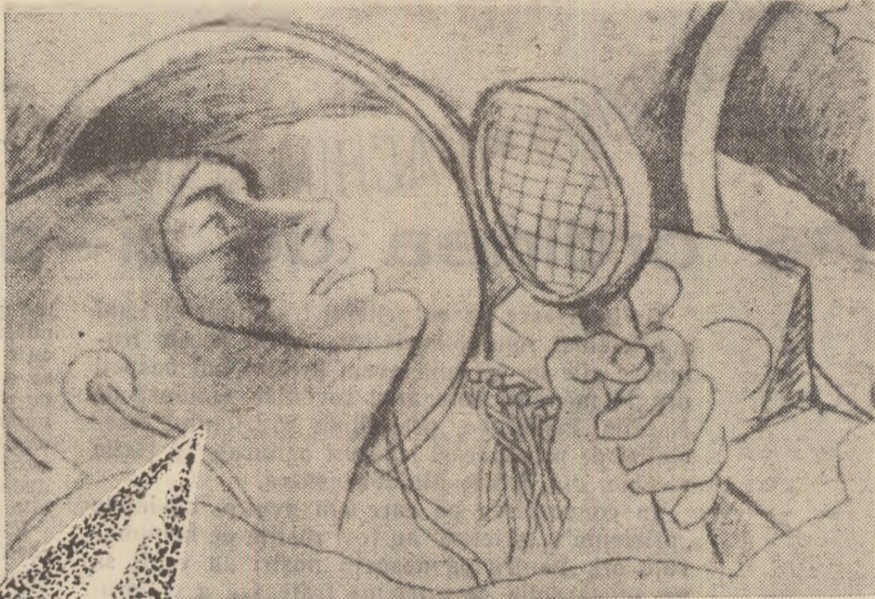
Dar noua tehnică a rachetelor le-a cerut savanților, inginerilor și constructorilor sovietici rezolvarea unui număr infinit de probleme noi, „rupte de pămînt”. Apoi, oamenii care urmau să înfăptuiască programele zborurilor dincolo de atmosfera terestră trebuiau să urmeze cursuri „cosmice” pregătitoare, deosebit de dificile.

Îmi amintesc citeodată de prietenii mei cosmonauți — Iuri Gagarin și alții, ale căror nume încă nu le cunoașteți. Trebuie să spun aici că cosmonauții sovietici formează o familie veselă și strîns unită. În tot timpul cit am lucrat împreună am putut observa cum se schimbă treptat caracterele unora dintre ei, felul de a vorbi, de a reacționa. Influența colectivului am simțit-o deseori și eu. Se prea poate ca programul de zbor al celui de al treilea cosmonaut să fie mult mai complicat decît al lui Gagarin și al meu. În cazul acesta, va fi nevoie de mai multă forță, de mai multă voință, de cunoștințe mai multe. Îi văd de multe ori pe prietenii mei cosmonauți în preajma noilor starturi, pășind anevoie în costumele lor cosmice de culoare portocalie spre liftul platformei de lansare. Iată pe unul dintre ei. Cred că e cel mai liniștit om dintre noi toți. Mi-l pot închipui în orice stare dorită, în afară de aceea a pierderii controlului de sine. Acest om a fost nevoit să aterizeze forțat cu un avion cu reacție, departe de aeroport și, într-adevăr, numai stăpînirea de sine, singele rece de care a dat dovadă i-au salvat viața. Iată pe un altul. Știu

iată de ce. Cu fiecare zbor nou în Cosmos se va îmbunătăți, fără îndoială, tehnica, se va perfecționa și mai mult aparatul de bord, iar zborurile înșele vor deveni mai interesante prin complexitatea lor. În același timp, va crește de fiecare dată rolul cosmonautului, atît ca pilot cit și ca om de știință. În timpul zborului pe care l-am efectuat am verificat, după cum se știe, comanda manuală a navei-satelit. Niciodată nu voi putea uita starea sufletească care m-a cuprins în clipa cînd am văzut că gigantul cosmic se supune docil voinței mele. Puteam orienta nava după pofta inimii mele. (Într-adevăr, unelă noțiune, cum ar fi „sus” și „jos” își pierd cu desăvîrșire sensul în condițiile imponderabilității. Am fost întrebant, de pildă, cum am dormit în Cosmos: culcat sau șezînd. Se prea poate ca, în raport cu condițiile de

start, minutele erau numărate. Nu l-am văzut atunci pe constructorul-șef, dar i-am auzit glasul, l-am auzit dînd comanda: „Start!” Și deși nu-l vedeam, simțeam cît de emoționat este acest om. Și fără să vreau, m-am gîndit atunci că, iată, Iuri zboară primul, dar noi sîntem mulți și că pe fiecare, la rîndul lui, constructorul-șef îl va petrece la fel și de fiecare dată va fi la fel de emoționat...

Savanții ne-au acordat nouă, cosmonauților, un ajutor neprecupețit nu numai pe Pămînt, ci și în timpul zborului. În timpul zborului efectuat de mine aveam prilejul să pun întrebări atît constructorului-șef cit și celorlalți specialiști. Tovarășii mă întrebau de moralul meu, de starea sănătății și simțeam în permanență grija pe care mi-o purtau cu toții. Vroiam din adîncul inimii să le fac cite un dar și atunci cînd m-am întors pe

Desen de Renato Guttuso

pe pămînt, să fi dormit și în picioare, pentru că starea de imponderabilitate îi permite omului să se odihnească în orice poziție).

Și iată că atunci cînd vorbesc de invidia pe care o simt față de viitorul cosmonaut, mă gîndesc în primul rînd la posibilitatea pe care o va avea de a efectua o muncă mult mai activă în Cosmos. Se știe că zeci de mii de oameni zboară astăzi cu avioanele, dar numai piloții înțeleg ce înseamnă să te contopești cu

mașina de zbor, să simți cum aripile avionului au devenit propriile tale aripi. O asemenea contopire cu racheta visez și eu acum. Se prea poate să pară un vis prea cutezător, mai cu seamă dacă te gindești la perioada de numai patru ani care a trecut de la lansarea primului sputnik, dar sînt convins că el se va realiza. Va veni fără îndoială vremea cînd și la bordul unui satelit vom putea executa figuri noi, de pilotaj cosmic de înaltă clasă.

Mă gîndesc încă o dată cu respect la creatorii rachetelor noastre — la oamenii pe care am avut fericirea să-i cunosc în perioada pregătirilor de zbor. A fost, într-adevăr, o fericire pentru mine. Acești oameni, tovarăși și comuniști adevărați, m-au ajutat nu numai să mă descurc în multe probleme tehnice; ei vor rămîne întotdeauna pentru mine un exemplu de muncă plină de abnegație, de înalt umanism, de simplitate, de modestie.

Mi-a rămas întipărită în minte pentru toată viața prima întîlnire cu constructorul-șef al rachetelor noastre cosmice. În cameră intrase un om bine legat, de statură mijlocie, cu tîmplele ușor încăruntite, îmbrăcat într-un costum simplu. Urma să audiem un curs de teorie generală a tehnicii rachetelor și constructorul-șef s-a hotărît să ne predea personal prima lecție. El ne-a vorbit despre construcția rachetelor, despre subsansamblurile lor de bază, despre particularitățile funcționării treptelor. Apoi, constructorul-șef ne-a dăruit fiecăruia cite un fanion în cinci colțuri — copie fidelă a fanionelor care se află acum undeva, în pulberea „mărilor” lunare.

Ne-am mai întîlnit cu el de multe ori. De fiecare dată eram fie elevii săi, mai rar — interlocutori și întotdeauna — prieteni înaripați de același ideal. Iuri Gagarin amintește în cartea sa „Drumul în Cosmos” că, în ajunul startului lui „Vostok-1” constructorul-șef nu a închis ochii toată noaptea. Iuri se afla în cabina navei-satelit. Pînă la

Pămînt, mi-a făcut o plăcere deosebită să-i înmînez, atît constructorului-șef cit și altor cîțiva specialiști care pregătiseră zborul, autografele scrise în Cosmos.

Din cînd în cînd, în paginile presei occidentale și îndeosebi în paginile ziarelor americane, apar articole privitoare la posibilitatea folosirii spațiului cosmic în scopuri militare. A apărut chiar și un termen nou: „Satelit-spion”. Țin minte că un ziarist american m-a întebant la conferința de presă organizată imediat după efectuarea cu succes a zborului navei „Vostok-2”, dacă această navă este capabilă să ducă la bord o încărcătură de bombe. Și toate acestea în timp ce marile realizări ale științei și tehnicii deschid tot mai larg porțile lumilor necunoscute, în timp ce primele zboruri au și adus date extrem de prețioase asupra naturii spațiului cosmic!

Nu de mult, întrebîndu-se cu S. Sulzberger, corospondentul ziarului „New York Times”, Nikita Sergheevici Hrușciov i-a spus printre altele: „Hai să trăim rezonabil și să luptăm pentru ca nimeni să nu poată începe războiul, hai să folosim forța noastră pentru asigurarea păcii în lumea întreagă, hai să ne întrecem în dezvoltarea economiei și în crearea bunăstării popoarelor noastre.”

În Cosmos se deschide un teren nemărginit pentru întrecerea pașnică. Deocamdată savanții americani s-au mulțumit doar cu cîteva „salturi” în Cosmos. La 13 septembrie, de la Cape Canaveral a fost lansată, pe baza proiectului „Mercury” o rachetă cu o capsulă în care era montat un „cosmonaut mecanic”. După cum se știe, acest „cosmonaut mecanic” a efectuat o singură rotație în jurul Pămîntului și a coborît cu parașuta în Oceanul Atlantic. A fost nevoie de aproape o oră și jumătate pentru a scoate capsula la suprafață. Se vede dar că și specialiștii americani intenționează să repete zborurile încununute cu succese ale cosmonauților sovietici, „în carne și oase”. Fără îndoială că mai devreme sau mai tîrziu vor reuși să o facă, iar noi vom fi bucuroși să-i felicităm cu acest prilej.

Zorile erei cosmonautice au mijit acum patru ani. Racheta pornită să înfrunte înălțimile a devenit simbolul Patriei noastre, care construiește comunismul. Cercetările pașnice în spațiile Universului stau în rînd cu multe și variate probleme prevăzute a fi rezolvate în proiectul noului Program al Partidului Comunist, care va fi adoptat de Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. Și fiecare nou start în Cosmos este o nouă salvă de salut în cinstea partidului și poporului nostru, în cinstea creatorilor sputnicilor, a tuturor acolora care cu minile lor plămădesc pîinea cea de toate zilele și înaltă case luminoase și spațioase, uriașe stăvilare și aparate unice, — o salvă de salut în cinstea constructorilor comunismului.

ÎN PREAJMA ZBORURILOR COSMICE

de

GHERMAN TIHOV
pilot-cosmonaut al U.R.S.S.
Erou al Uniunii Sovietice

că nu mă prinde nici pe mine aerul profesional, totuși cînd mă uit la el mi se pare că am de-a face cu un copil. E plin de exuberanță, de înflăcărare, uneori cu greu își stăpînește dorințele, dar cu toate acestea este un om înzestrat cu o voință și o tenacitate rar întîlnite. Îmi dau perfect de bine seama că un astfel de om nu va da niciodată îndărăt, în nici o împrejurare. El va face tot ceea ce stă în puterea omului, iar după aceea... va găsi noi forțe pentru a face imposibilul.

Îi învidiez pe viitorii cosmonauți. Și

Țara socialismului, în-
tinsul continent al vieții
noi, este în ajunul Con-
gresului Partidului Co-
munist al Uniunii Sovie-
tice, în ajunul marelui
eveniment ce va lăsa
urme adânci în istoria
U.R.S.S., în istoria lumii.
Comuniștii vor discuta
Programul partidului,
ariașul plan din viitorii
20 de ani, a cărui in-
deplinire va face po-
sibilă viața generației
actuale în comunism.

Prima Program al partidului a fost adoptat la cel
de-al II-lea Congres. Despre el a vorbit zilele tre-
cute, la un club muncitoresc, profesorul Petrov,
Erou al Muncii Socialiste, membru al Partidului din
1896, care a fost delegat la cel de-al II-lea Con-
gres al partidului. La al VIII-lea Congres al Partidului
a fost adoptat al doilea Program al Partidu-
lui Comunist. Unul din participanții la acel congres
istoric și-a împărtășit și el în acea seară de neuit-
at, amintirile.

— Comuniștii au adus la îndeplinire cele două
programe ale partidului. Comuniștii vor îndeplini
și acest mare Program al construirii comunismului.

Intreaga sală a aplaudat cuvintele celor doi vor-
bitori. Am ascultat emoționat, în sala de festivități
a clubului unde au vorbit cei doi comuniști, cî-
tece interpretate de corul veteranilor revoluției. La
urmă s-a intonat „Internationala”.

Imnul acesta de slavă al partidului a răsunat cu
o mare forță, a răsunat aici, în inima Moscovei, în
orașul care primește delegații la Congres.

Este sărbătoare în inimi, pe fețele oamenilor, pe
străzile orașului, în care se înalță zeci de construc-
ții noi. Simți parcă la fiecare pas un nălaș izvor de
energie ce izburnește dătător de viață.

La Moscova vin vești bune din întreaga țară : de
la Bratsk sau de la hidrocentralele de pe Kama, de
la Penza sau din colhozurile regiunii Vinița, de
peste tot oamenii raportează succesele cu care
întîmpină Congresul partidului.

Din marginea continentului sovietic, de la Ha-
barovsk, pînă la Moscova sînt mii de kilometri.
Trenul care a plecat sîmbătă ducînd pasageri spre
capitală este condus și deservit de cea mai bună
brigadă de feroviarî comsomoliști, care a organiza-
t un schimb de onoare în cinstea Congresului.
De-a lungul magistralei transsiberiene, tinerilor a-
cestora li se vor înmîna, în fiecare stație, rapoar-
tele diferitelor colective de muncă pentru a fi adu-
se la Moscova. În ajunul Congresului, trenul va a-
junge la destinație.

Nu amintește oare această inițiativă entuziastă
de cîntecul primilor ani ai puterii sovietice :

„Trenul nostru aleargă.
În comunism oprirea va fi.”

La uzinele „Kalinin” din Moscova au venit zilele
trecute vechi muncitori ai acestei întreprinderi, azi
pensionari. S-au dus la director și au cerut permi-
siunea să lucreze în zilele schimbului de onoare în
cinstea Congresului partidului. În ochii sutelor și
sutele de muncitori, străluceau lacrimi de emoție
în dimineața cînd a venit la lucru „garda veche”
a uzinei.

În aceste zile, în ajun de Congres, oriunde vei

La sfîrșitul perioadei prevăzute în proiectul de
Program al P.C.U.S., noile surse de energie vor a-
sigura 10 la sută din totalul energiei electrice ce
se va produce în Uniunea Sovietică. Și toate ace-
stea pentru oameni, pentru constructorii comunis-
mului.

...La Moscova încep să sosească delegații la
Congres. Se vor întîlni în aceste zile aci, Mihail
Kolacenko, venit de la Bratsk să raporteze succe-
sele tovarășilor săi, Anna Ladani, regina „regelui
cîmpurilor”, care an de an obține recolte-record
de porumb, Grigori Ciuhrai și Serghei Gherasimov,
arhitectul Posohin, autorul proiectului Palatului

PRIN TELEFON
DE LA CORESPONDENTUL
NOSTRU

congreselor de la Kremlin, academicianul Keldiș,
președintele Academiei de Științe a Uniunii Sovie-
tice ; vor veni în marea sală a Congresului mun-
citori, piloți-cosmonauți și realizatori ai rachetei
„Vostok”, învățători și profesori universitari, scri-
tori și activiști de partid ; sute și sute de oameni,
reprezentanți a milioane de creatori de energie.

Capitala sovietică este în sărbătoare. Se deschid
expoziții în cinstea Congresului, au loc premiere de
piese și filme.

Moscova întîmpină Congresul prin „Ziua poe-
ziei”. Poeții vorbesc și ei despre realizări, își cîntă
versurile :

Aș vrea
Ca întreaga
Uniune
în șirag
Versul
să înșire.
Tovarăși !
versurile bune
Sînt armă,
realizări,
Iubire.

Cuvintele înflăcărate
ale poetului prind parcă

viață, se înscru în inima fiecăruia.

La Moscova se inaugurează în cinstea Congresu-
lui construcții și pasaje subterane, unice prin mă-
rimea lor, se împodobesc casele cu flori și imense
pinze roșii pe care stau scrise doar cîteva cuvinte :
Trăiască cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

Acestea sînt cuvintele pe care le rostește întreg
poporul sovietic.

Al. Stark

În ajunul Congresului P.C.U.S.

In ritmul a două sute de milioane de inimi

Întra vei vedea afișe, ediții fulger ale gazetelor
de perete. Sînt anunțate victoriile în muncă, sînt ci-
tate nume de fruntași.

Serghei Bogomolov, membru al uneia din brigă-
zile de muncă comunistă de la Uzina de rîmnenți
nr. 1 și-a realizat angajamentul luat în cinstea
Congresului : a economisit o tonă și jumătate de
metal. Poate că la prima vedere nu pare mult.
Dar trebuie să ținem seama că, asemenea lui Bo-
gomolov, milioane de muncitori întîmpină Con-
gresul cu realizări care de care mai
impresionante.

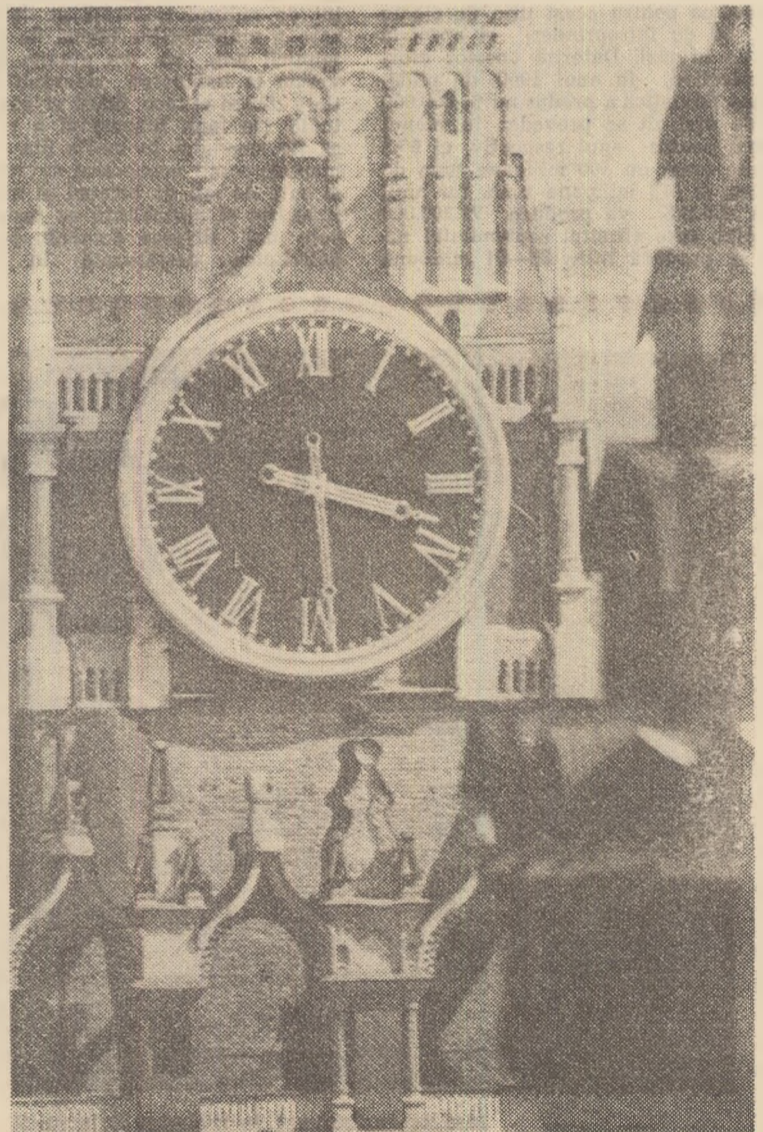
La „Triohgornaia manufaktura”,
trei țesătoare au lansat un apel că-
tre toți muncitorii din Moscova :
„Toate cele trei schimburi să lu-
creze excepțional”. Din multe între-
prinderi, sosesc răspunsuri la iniția-
țiva celor trei muncitoare.

Exemplele sînt neenumărate și in-
șirarea lor s-ar transforma într-o
imensă cronică a acestor zile glo-
rioase.

Oamenii generează energii, caută
noi energii, pentru a le pune în sluj-
ba oamenilor.

În ajunul Congresului partidului,
savantații sovietici anunță victorii în
găsirea unor noi surse de energie.

Cercetări intense se fac în dome-
niul folosirii căldurii interne a pămîntului. După cum s-a declarat re-
cent, în multe raioane au fost descoperite izvoare termale cu apă ce
întrece temperatura de 100°. Marea
subterană descoperită în regiunea
Tașkent are 20.000 kilometri pătrați ;
oceanul subteran din Siberia apu-
seană are 3 milioane de kilometri
pătrați. Rezervele de apă fierbinte
care se află la o adîncime de 2-3
kilometri, sînt echivalente cu 100-150
milioane tone combustibil conven-
țional. Se prevede folosirea acestor
ape la termoficarea orașelor și sa-
telor. Paralel se vor obține, prin dis-
tilarea lor, brom, arsenic și sulf. A-
bunii vor pune în mișcare turbinele
centralelor electrice geotermice.
După cum s-a comunicat, asemenea
instalații de folosire a izvoarelor
fierbinți ale subsolului s-au cons-
truit în orașul Mahacikala și în Ma-
gadan.

„În societatea comunistă omul nu poate să nu muncească. Nici conștiința lui, nici opinia publică nu-i vor permite aceasta. Munca după capacități va deveni o obișnuință, prima necesitate vitală a tuturor membrilor societății”.

(Din proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice)

Imnul muncii eliberate

Proiectul de Program al P.C.U.S. a răsunat în lumea întreagă ca un adevărat imn al muncii eliberate. Omul sovietic, eliberat de jugul exploatării și asupra-rii a cucerit uriașe victorii, iar în următoarele două decenii va avea de înfăptuit lucruri și mai minunate.

Munca innobilează pe om, și acest dicton și-a căpătat adevăratul sens abia după lichidarea exploatării omului de către om, în țările în care puterea a trecut în miinile poporului. Adevăratul rol al muncii în viața omului și a societății a fost scos la lumină de învățătura marxistă, întemeietorii teoriei socialismului științific. Munca îl innobilează pe om, ridicându-l din condițiile existenței sale primare, rudimentare, la rangul de adevărat stăpîn al naturii. Și nu numai teoria a dovedit acest lucru, ci și practica. Cei 44 de ani de existență a puterii sovietice au demonstrat în mod strălucit valabilitatea acestui adevăr.

Sarcinile ce stau în fața oamenilor sovietici în actuala perioadă de construcție desfășurată a comunismului au dat naștere unor noi forme de muncă mai înaintate, exprimate în cadrul binecunoscutei și rodnicei mișcări a întrecerii socialiste. Această mișcare a cuprins, în întrecerea ce se desfășoară în cinstea Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. întregul popor sovietic. Oamenii își pun ca țel să muncească și să trăiască în chip comunist, traducînd astfel în viață prevederile codului moral al făuritorilor comunismului, formulat în proiectul de Program al P.C.U.S. Cel dintîi principiu moral care caracterizează pe oamenii sovietici care construiesc comunismul este devotamentul față de nobila lor cauză, dragostea față de patria lor socialistă. În societatea comunistă domnește o înaltă conștiință a îndatoririlor obștești, un avîntat spirit colectiv și ajutor reciproc tovarășesc, potrivit principului: „Muncești bine, ajută-i și pe ceilalți să muncească la fel de bine!”

Un exemplu grăitor al înaltului devotament față de muncă, care caracterizează pe oamenii sovietici, îl constituie întrecerea ce se desfășoară în Uniunea Sovietică în domeniul inovațiilor și raționalizărilor, mișcarea pentru îndeplinirea planului anual de automatizare și mecanizare înainte de termen, lupta pentru obținerea înaltului titlu de colectiv de muncă comunistă. Numai în R.S.S. Letonă, de pildă, sînt antrenate în mișcarea pentru acest titlu de cînte peste 50 de întreprinderi și aproape 3.600 de brigăzi. Datorită acestor eforturi colective, în anul 1960, de pildă, Uniunea Sovietică a produs nu 60.000.000 tone de oțel, cit se prevedea în planul septenal pentru anul respectiv, ci 65,3 milioane tone, nu 500 milioane tone de cărbune, ci 513 milioane tone. Iar anul acesta U.R.S.S. va produce 71.300.000 tone oțel, spre sfîrșitul septenalului urmînd să producă între 86—91 milioane

tone. La fel în ce privește producția de petrol. Creșterea anuală a acestei producții a atins între 1954—1960 — 13.600.000 tone. În cursul următorilor ani, însă, ea va fi sporită la 18.100.000 tone. Aceași uimitoare cadență de dezvoltare se înregistrează și în alle sfere de activitate.

Ritmul acesta nestăvilit de muncă creatoare nu este altceva decît rodul muncii eliberate, al activității entuziaste a oamenilor sovietici, al unității lor de monolit în jurul partidului care îi îndrumă spre construirea unei vieți ferice, imbelșugate. Căci nu numai munca e a omului, ci și roadele ei.

Acum, cînd în fața poporului sovietic stă sarcina practică nemijlocită a construirii comunismului, înaintea lui se deschide perspectiva unor noi și noi victorii, menite să ridice omul pe o treaptă și mai înaltă a muncii. Așa cum se arată în proiectul de Program, în următorii 20 de ani va fi construită baza tehnico-materială a comunismului. Se va înfăptui electrificarea totală a țării, ceea ce va înlesni un uriaș pro-

pentru a putea face față sarcinilor sporite, exigențelor construcției comunismului.

Ideologii burghezi și scribii aserviți burgheziei și-au dat toată silința să acrediteze ideea potrivit căreia principalul stimulente al muncii ar fi proprietatea privată asupra mijloacelor de producție și că, odată cu desființarea ei, ar urma să se instaureze o lenie generală.

Riposta a fost, însă, promptă. „Dacă ar fi așa — răspund Marx și Engels în Manifestul Comunist — societatea burgheză ar fi trebuit să piară de mult din cauza trîndăviei, căci în această societate cei care lucrează nu agonisesc, iar cei care agonisesc nu lucrează”.

Intr-adevăr, practica construcției socialiste în U.R.S.S., dovedește că tocmai socialismul este acela care dă avînt muncii, descătușînd inițiativa și imaginația creatoare a oamenilor muncii. În socialism, stimulentele materiale e înbinat cu cel moral, ceea ce are drept rezultat ridicarea activității în producție la o treaptă superioară, pe care o rînduirea capitalistă n-a cunoscut-o și nici nu o va putea cunoaște vreodată. Datorită schimbării caracterului muncii, datorită înzestrării ei tehnice, a înaltului nivel de conștiință a celor ce-o servesc, la membrii societății socialiste s-a dezvoltat necesitatea lăuntrică de a

„Muncești bine, ajută-i și pe ceilalți să muncească la fel de bine!”

grec al tehnicii și organizării producției. Dispozitivele electronice de calcul și comandă, modernele procedee ale industriei chimice, ca și celelalte cuceriri ale științei și tehnicii sovietice vor ajuta la considerabila îmbunătățire a condițiilor de muncă, vor favoriza o impresionantă ridicare a productivității muncii. Aceasta va avea drept rezultat reducerea pe mai departe a zilei de muncă, astfel încît Uniunea Sovietică va deveni țara cu ziua cea mai scurtă și totodată cea mai productivă și cea mai bine retribuită din lume. În Uniunea Sovietică, oamenii muncii se bucură tot mai mult de roadele mecanizării, ale automatizării. Și, ca să dăm numai un exemplu să arătăm că, la uzina „Secera și cio-canul” din Harkov, cele 600—700 de mecanisme automate care funcționează aici sînt supravegheate doar de doi oameni. De la introducerea automatizării, volumul producției a crescut de 5 ori!

Pe baza acestei înalte dezvoltări a forțelor de producție, a progresului tehnico-științific, pe baza creșterii nivelului de cultură generală și de specializare a muncitorilor impuse de utilizarea tehnicii noi, se va ajunge în scurtă vreme la lichidarea deosebirilor esențiale dintre munca fizică și cea intelectuală. De fapt, fenomenul a și început să fie semnalat în multe din compartimentele vieții economice sovietice. Zeci și sute de mii de oameni ai muncii din industrie și agricultură se instruiesc în cele mai diverse domenii, paralel cu activitatea desfășurată în producție,

munci de bună voie. O dovedesc faptele. La chemarea organizațiilor comsomoliste din Caucazul de nord, precum și din regiunile Voronej, Stalingrad și altele, tinerii muncitori s-au angajat să lupte în cinstea Congresului pentru obținerea în acest an a 5000—6000 kg porumb la hectar, iar în Ucraina oamenii muncii și-au luat angajamentul să sporească achizițiile de cereale în următorii ani pînă la 700 milioane puduri. Sînt inițiative remarcabile, cărora li se adaugă alte sute asemănătoare și care, susținînd afirmația mai sus făcută, dovedesc totala neputință a capitalismului în acest domeniu.

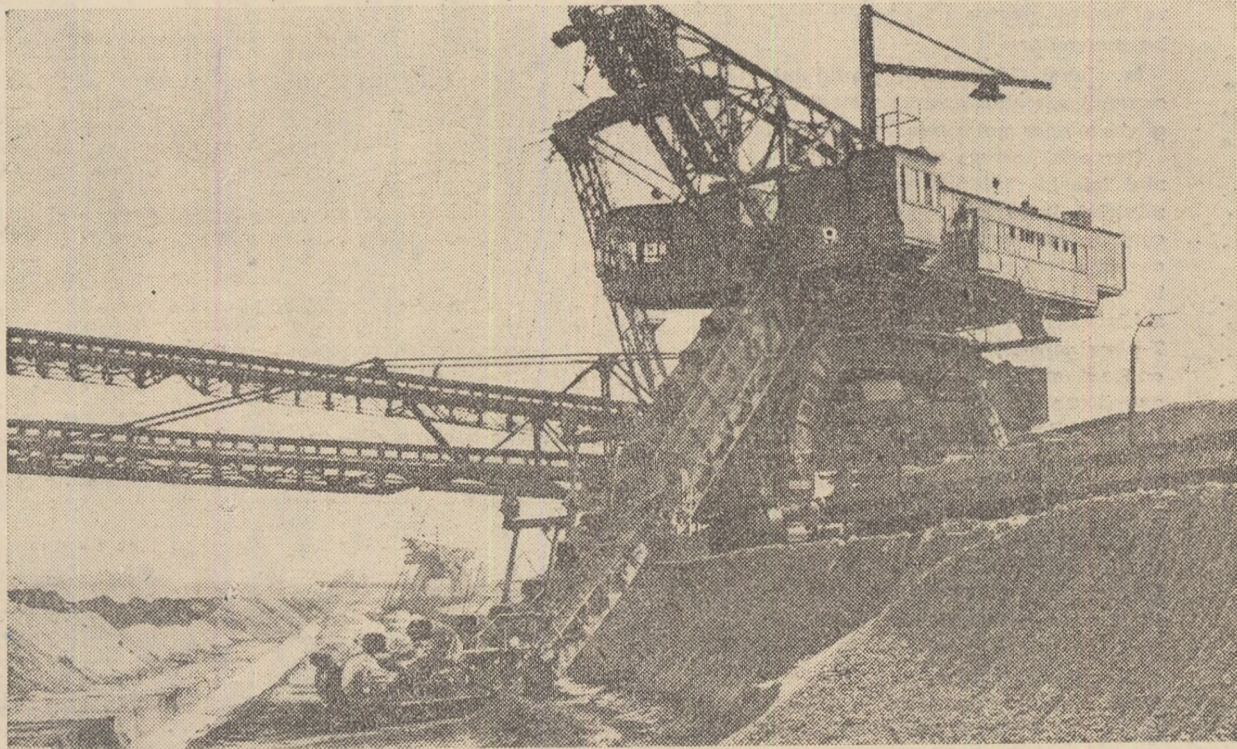
Datorită caracterului eliberat al muncii, remarcabilelor inițiative ale oamenilor sovietici, entuziasmul lor creator, mărețele prevederi ale proiectului de Program al P.C.U.S. se vor transforma în fapte, Uniunea Sovietică ajungînd să dispună de industria cea mai modernă și puternică din lume, de forțe de producție și bogății materiale unice în ce privește proporțiile și nivelul calitativ inaccesibile capitalismului. Nu mai este departe timpul cînd toate acestea vor deveni realitate vie. Ne-o spune proiectul de Program al P.C.U.S., ne-o spun uimitoarele succese pe care le obțin în muncă oamenii sovietici. Nu începe îndoiială, actuala generație a oamenilor sovietici va trăi și munci în comunism!

Ing. Ilie Trandafirescu
Erou al Muncii Socialiste

TOT
PENTRU
PENTRU
PENTRU
BINE
OMUL

„P.C.U.S. trasează sarcina vării celei mai arzătoare problema ridicării bunăstării poporului sovietic — problema locuințelor sfîrșitul celui de al doilea de fiecare familie, inclusiv familiilor nerilor căsătoriți, va avea cuință confortabilă, corespunzătoare cerințelor igienei și traiului lizat. Casele țărănești de tip vor fi înlocuite, în linii generale prin case noi, moderne, sau — unde acest lucru va fi posibil — fi reconstruite și amenajate în corespunzător. În cursul deceniului al doilea folosirea locuințelor deveni treptat gratuită pentru cetățenii”.

(Din proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice)

Așa se exploatează în regiunea Briansk zăcămintele de fosforit.

Se știe că planul septenal al Uniunii Sovietice vede o uriașă dezvoltare a construcțiilor. Pînă la sfîrșitul anului 1965 se vor construi peste 7.000 întreprinderi industriale, se vor construi peste 10 milioane de apartamente, zeci de mii de așezămînt culturale.

Nu mai în primii doi ani ai septenalului au funcționat peste 2.000 de întreprinderi mari în transporturi. Unele dintre aceste construcții sînt, de pildă, hidrocentrala „Congresul al XXI-lea al P.C.U.S.” de pe Volga sau furnalul gigantic de na siderurgică „V. I. Lenin” de la Krivoi-Rog val în lume.

Se înțelege fără greutate că toate aceste realități

„Statul socialist este singurul stat care își asumă grija pentru ocrotirea și îmbunătățirea permanentă a sănătății întregii populații. Aceasta se asigură printr-un sistem de măsuri social-economice și medico-sanitare. Va fi înfăptuit un vast program de măsuri menite să prevină și să reducă simțitor bolile, să lichideze bolile infecțioase de masă, să mărească continuu longevitatea”.

(Din proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice)

În fiecare rând al proiectului de Program al P.C.U.S. apare ideea că comunismul și munca, comunismul și pacea, comunismul și sănătatea oamenilor sînt noțiuni inseparabile.

În următoarele două decenii, în U.R.S.S. va fi construită baza tehnico-materială a comunismului. Creînd această bază, poporul sovietic, condus cu înțelepciune de partid, va crea totodată și baza necesară ridicării continue a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii. Printre măsurile privind ridicarea nivelului de trai al populației Uniunii Sovietice, prevăzute de proiectul de Program se numără, la loc de frunte, și cele referitoare la ocrotirea sănătății.

Partidul Comunist al Uniunii Sovietice a fost primul în lume care a acordat o reală atenție problemei ocrotirii sănătății celor ce muncesc. Încă în 1903, primul program al partidului prevedea revendicări concrete în acest domeniu.

După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și crearea primului stat socialist al muncitorilor și țăranilor, în cel de al doilea program adoptat în 1919, Partidul Comunist a luat o serie de măsuri în vederea

Obiectiv de seamă: SĂNĂTĂTEA!

Foță de Rusia prer evoluționară: mortalitatea generală de 4 ori mai mică, mortalitatea infantilă de 7 ori mai mică, durata medie a vieții de două ori mai mare

reducerii morbidității, punînd la baza activității în acest domeniu munca profilactică. Ca urmare a neîncetatei ridicări a nivelului de trai material și cultural al poporului, datorită creării unei vaste rețele de așezăminte medicale, acordării de asistență medicală calificată gratuită pentru întreaga populație, dezvoltării știin-

țelor medicale și răspîndirii tot mai largi a culturii fizice și sportului, în anii puterii sovietice, s-a diminuat tot mai mult volumul bolilor infecțioase. În Uniunea Sovietică, mortalitatea generală a scăzut de peste patru ori, iar mortalitatea infantilă de aproape șapte ori. În același timp, durata medie a vieții a crescut de peste două ori.

Iată câteva cifre care privesc o perioadă scurtă, cea dintre cel de al XX-lea și al XXII-lea Congres al P.C.U.S.: morbiditatea prin difterie a scăzut de peste 3 ori, cea prin poliomielită de aproape 3 ori. Îmbolnăvirile de tuberculoză în orașe s-au redus la un sfert. A scăzut considerabil invaliditatea legată de îmbolnăviri. În acești ani, mortalitatea generală a populației a scăzut considerabil, ajungînd în 1960 să fie cea mai mică de pe întreg globul: 7,1 la mie de locuitori. Vîrsta medie a populației a crescut în aceeași scurtă perioadă, de la 67 la 69 de ani.

Sutele de mij de medici, cei peste

ca de altfel și deplina asigurare materială a bătrîneții, îmbunătățirea condițiilor de viață ale familiei, etc.

În proiectul de Program se arată că necesitățile de orice fel privind asistența medicală de înaltă calificare ale populației de la orașe și sate vor fi satisfăcute pe deplin. Și subliniem, nu-i vorba aici de asistență medicală, pur și simplu, ci de asistență medicală de toate felurile și de o înaltă calificare.

Cuprinderea întregii populații în rețeaua de supraveghere a sănătății prin dispensare reprezintă o sarcină cu adevărat uriașă.

Nu putem trece desigur cu vederea că, printre măsurile privind ocrotirea sănătății poporului se numără și cele îndreptate spre îmbunătățirea și ușurarea condițiilor de muncă. În cursul următorilor ani, în toate întreprinderile sovietice vor fi introduse cele mai moderne mijloace de tehnică a securității muncii, vor fi asigurate în proporție de masă condițiile igienico-sanitare care să înlăture accidentele de muncă și îmbolnăvirile profesionale. Vor fi, de asemenea, treplat lichidate schimbuluri de noapte în întreprinderi, cu excepția acelorora în care munca neîntreruptă este condiționată de procesul tehnologic sau de necesitățile deservirii populației.

În cadrul preocupărilor proiectului de Program privind sănătatea poporului, un loc im-

portant îl ocupă și grija pentru ocrotirea sănătății mamei și copilului, gratuitatea folosirii medicamentelor și sanatoriilor, asigurarea la proporții nemaiîntîlnite a odihnei oamenilor muncii prin construirea în împrejurimile orașelor de case de odihnă, pensiuni, hoteluri și baze turistice, cu prețuri reduse sau în mod cu totul gratuit.

Partidul — se spune în proiectul de Program al P.C.U.S. — consideră că una din sarcinile cele mai importante este de a asigura educarea, începînd de la vîrsta cea mai fragedă, a unei tinere generații călitate fizice, ale cărei forțe fizice și spirituale să se dezvolte armonios. Aceasta reclamă stimularea pe toate căile a tuturor disciplinelor sportive și culturii fizice de masă, inclusiv în școli, atragerea unor pături tot mai largi ale populației, în special a tineretului, în mișcarea de cultură fizică”.

Totul pentru om, pentru binele lui! — aceasta-i lozincă care animă Partidul Comunist al Uniunii Sovietice în toate acțiunile sale. Și într-adevăr, mărețele perspective pe care le deschide societatea comunistă, minunatele prevederi ale proiectului de Program al P.C.U.S. urmăresc numai și numai crearea unei vieți tot mai îmbelsugate, tot mai fericite omului!

Acad. Șt. Nicolau

Tinerețea lor va fi tinerețea comunismului.

CONSTRUCȚIILE COMUNISMULUI

o legătură directă cu bunăstarea poporului. Aceasta, este ușor de explicat. Construirea unui nou jurnal de mare capacitate sau a unui mare combinat siderurgic însemnează mai multă fontă și oțel, deci mai multe mașini pentru industrie, inclusiv pentru industria bunurilor de larg consum, mai multe mașini pentru agricultură. În același timp, construirea de mari hidrocentrale înseamnă un nou pas spre electricizarea totală a țării, acțiune care va contribui la o considerabilă creștere a nivelului de trai material și cultural al oamenilor sovietici.

Așa dar, toate construcțiile realizate în U.R.S.S. contribuie la ridicarea bunăstării poporului. Și totuși, legătura cea mai nemijlocită cu problema pe care ne-am propus s-o tratăm o au construcțiile de locuințe. În primii doi ani ai septenaliului în Uniunea Sovietică au fost construite locuințe cu o suprafață totală de peste 16.500.000 m.p., adică aproximativ atît cît reprezenta întregul fond de locuințe în orașele din Rusia prer evoluționară. În același timp s-au construit numeroase școli, spitale, cluburi, grădinițe de copii și creșe. În ce privește numărul de locuințe construite, raportate la mie de locuitori, U.R.S.S. a depășit încă în anul 1957 toate țările capitaliste, inclusiv S.U.A.

Cresc și se dezvoltă orașele sovietice, harta Uniunii Sovietice se îmbogățește cu noi orașe. În același timp, constructorii sovietici își îndreaptă eforturile lor creatoare spre sistematizarea orașelor, spre realizarea unor proiecte cît mai perfecționate de clădiri industriale, case de locuit și așezăminte social-culturale de tip nou atît pentru mediul urban, cît și pentru cel rural. În urbanistică au apărut noțiuni de arhitectură cu totul noi, ca de pildă raioanele și microraiioanele de locuințe, centrele sociale și comerciale etc.

Potrivit structurii organizatorice elaborate de Insti-

tutul pentru edificii publice al Academiei de construcții și arhitectură a U.R.S.S., cartierele destinate locuințelor ar urma să fie alcătuite din următoarele complexe:

Prima treaptă va cuprinde un grup de clădiri care să adăpostească 1.500—2.000 de persoane, nucleul obligatoriu de întreprinderi de deservire social-culturală urmînd să fie format dintr-o grădiniță de copii, o creșă, un complex social cu bucătărie de bloc și alte clădiri necesare serviciilor sociale și gospodărești. A doua treaptă va fi formată dintr-un microraiou capabil să cuprindă o populație de 8.000—10.000 de oameni. Din acest microraiou vor face parte, în afara instituțiilor și întreprinderilor menționate mai sus, un club, precum și clădiri și terenuri destinate activității politice, cultural-educative și sportive. În fine, cea de a treia treaptă va fi alcătuită dintr-un cartier de locuințe care să cuprindă o populație de 30.000—40.000 de oameni și care să înglobeze 4—5 microraiouane cu cite un cinematograful, o școală, întreprinderi comerciale, precum și întreprinderi de deservire socială și gospodărească.

Prin organizarea lor, microraiouanele se deosebesc fundamental de obișnuitele cartiere orașenești. Într-adevăr, aici sistematizarea va ține seama în mod obligatoriu de relieful — astfel încît să nu existe porțiuni de clădire aflate în umbră — de înlăturarea zgomotului și prafului, inerente pe străzile cu circulație intensă, de realizarea unor masive de spații verzi. În ce privește instituțiile pentru copii, magazinele și celelalte întreprinderi legate de deservirea de zi cu zi a populației, acestea vor fi amplasate la o distanță de cel mult 300—500 metri de clădirile de locuit, și anume în așa fel, încît accesul la ele să nu implice traversarea unor străzi de mare circulație.

În ultimii 15 ani, în Uniunea Sovietică au fost înzestrate cu conducte de apă cca 600 de orașe. Au fost construite băi, spălătorii, hoteluri. Totodată s-a îmbunătățit simțitor transportul public prin înființarea a numeroase linii de tramvai, autobuz și troleibuz, iar în ce privește numărul localităților în care populația folosește gazele, el a crescut de la 37 la 450.

În următorii ani, proiectul de Program al P.C.U.S. prevede înfăptuirea unui și mai vast program de construcții comunale, de amenajare a tuturor orașelor și așezărilor muncitorești. Această măsură implică încheierea electricității acestor așezări și, în măsura necesităților, încheierea gazeificării, asigurarea deplină cu mijloace de transport comune și canalizare, crearea de spații verzi, alimentarea cu apă, înlăturarea definitivă a factorilor de viciere a aerului, solului și bazinelor de apă. O dezvoltare tot mai mare o vor căpăta îndeosebi orașele mici și mijlocii care, prin perfecta lor amenajare vor contribui la îmbunătățirea esențială a condițiilor de viață ale oamenilor sovietici

Dar în Uniunea Sovietică rezolvarea problemei locuințelor nu se rezumă numai la construirea de apartamente confortabile, ci înglobează și domeniul atît de important al esteticii interioarelor: lucrări de finisare, mobilă, țesături decorative, corpuri de iluminat etc. De o largă răspîndire și apreciere din partea oamenilor sovietici se bucură în acest sens articolele din faianță, porțelan, sticlă fumurie, din mase plastice care înlocuiesc oțelul, bronzul, alama și care, prin diversitatea culorilor și nuanțelor lor au un deosebit efect.

În numele bunăstării și fericirii omului, socialismul a clădit marea și puternica Uniune Sovietică așa cum o cunoaștem astăzi. Proiectul de Program al P.C.U.S. ce va fi adoptat de cel de-al XXII-lea Congres al Partidului, deschide o și mai însuflețitoare perspectivă a construcției comuniste. Căci Partidul Comunist al Uniunii Sovietice depune toate străduințele pentru ca viața oamenilor să fie tot mai îmbelsugată, frumoasă și luminoasă, pentru ca oamenii sovietici să se bucure din plin de binefacerile civilizației și culturii.

Acad. Duiliu Marcu

Factor de pace și progres

În convorbirea sa cu reprezentanții cercurilor de afaceri din S.U.A. din 24 septembrie 1959, N. S. Hrușciov, cu marele său talent de a da o expresie plastică celor mai abstracte probleme, a comparat comerțul exterior cu „o hirtie de turnesol, care arată situația relațiilor între state, care arată dacă ele doresc să trăiască în mod pașnic sau nu”.

Hirtia de turnesol n-a mințit și nu minte. Prin glasul conducătorilor săi, ea și prin toate faptele sale, Uniunea Sovietică și-a manifestat convingerea că dezvoltarea comerțului internațional nu trebuie să fie căutată pe calea dezbinării în mai multe blocuri comerciale. Natural, Uniunea Sovietică ține seama de faptul că odată cu formarea celor două sisteme mondiale social-politice, s-au format și două piețe mondiale — socialistă și capitalistă. În ce privește comerțul exterior al Uniunii Sovietice cu țările socialiste, acesta reprezintă aproximativ trei sferturi din întreg comerțul ei exterior.

Acordurile comerciale pe termen lung între Uniunea Sovietică și țările socialiste, prevăd o nouă sporire a schimburilor comerciale dintre țările socialiste — până în 1965 — de 1,7 ori față de 1958. O mare contribuție la dezvoltarea schimburilor comerciale dintre țările socialiste o aduce coordonarea planurilor de perspectivă ale acestor țări prin Consiliul de Ajutor Economic Reciproc. După cum a arătat A. I. Mikoian, în articolul său „Unele probleme ale comerțului internațional”: „C.A.E.R. este cu totul diferit de piețele și blocurile închise care s-au format în Europa occidentală. Aceasta o dovedește, de exemplu, faptul că țările membre ale C.A.E.R. nu au încheiat între ele convenții asupra vreunor tarife vamale preferențiale sau asupra altor înlesniri, care să se deosebească de cele aplicate altor țări din lume”.

Comerțul Uniunii Sovietice cu țările care au sfărâmat jugul oprîmării coloniale, și-au recâștigat independența politică și luptă acum să-și câștige și independența economică, se dezvoltă de asemenea într-un ritm extrem de rapid. În cursul ultimilor șapte ani, schimburile Uniunii Sovietice cu acest important grup de țări au crescut de opt ori. Uniunea Sovietică înțelege și sprijină năzuința acestor țări de a păși pe calea industrializării, de a scăpa de caracterul de monocultură al economiei lor, de a ieși din starea de vegetare economică la care au fost condamnate de practica imperialistă a comerțului internațional.

Uniunea Sovietică acordă ajutor economic și tehnic unui număr de aproape 20 de state din Asia, Africa și America Latină. Amplasarea acestui ajutor este ilustrată de creditele acordate: din 1954 și până în 1960 aceste credite s-au ridicat la peste 10 miliarde ruble. În elaborarea planurilor de acordare a ajutorului economic și tehnic, specialiștii sovietici iau în considerare condițiile naturale, particularitățile economice, punînd accentul pe dezvoltarea ramurilor cheie ale economiei.

În Afganistan, de pildă, problema-cheie a dezvoltării economice este dezvoltarea transporturilor și a industriei petrolifere. U.R.S.S. construiește acolo șosele, un port fluvial, o mare uzină de reparatii auto. În Egipt problema-cheie este irigarea pământurilor acoperite de nisipuri. Barajul înalt de la Assuan, care se află în plină construcție, cu ajutor sovietic, va da posibilitatea să se irige 800.000 hectare. Tot acolo, se construiește una din cele mai mari hidrocentrale din lume, cu o putere instalată de 2.100.000 kW, care va îngădui să se dubleze producția de energie electrică a țării. India tinde spre crearea unei industrii grele, aparținînd sectorului de stat al economiei sale. Prima și cea mai puternică întreprindere siderurgică modernă aparținînd statului indian a fost construită cu ajutorul Uniunii Sovietice. Este vorba de combinatul de la Bhilai, care a și atins capacitatea anuală proiectată de 1 milion tone oțel și va fi extins, tot cu ajutor sovietic, pînă la o capacitate de 2.500.000 tone oțel pe an.

În total, în 1960 Uniunea Sovietică a acordat ajutor economic și tehnic țărilor slab dezvoltate în construirea a peste 300 de întreprinderi industriale și a altor obiective. Printre acestea se află 9 întreprinderi metalurgice, 13 întreprinderi miniere, 7 întreprinderi chimice, 6 rafinării de petrol, 12 centrale electrice, 11 întreprinderi constructoare de mașini etc. De remarcat este că în perioada 1954—1958 livrările de instalații complete din Uniunea Sovietică spre acest grup de țări au sporit de 14 ori, iar ponderea lor în exportul total de utilaj industrial al U.R.S.S. a atins în anul 1958 67 la sută.

Uniunea Sovietică acceptă plata creditelor în mărfuri de export.

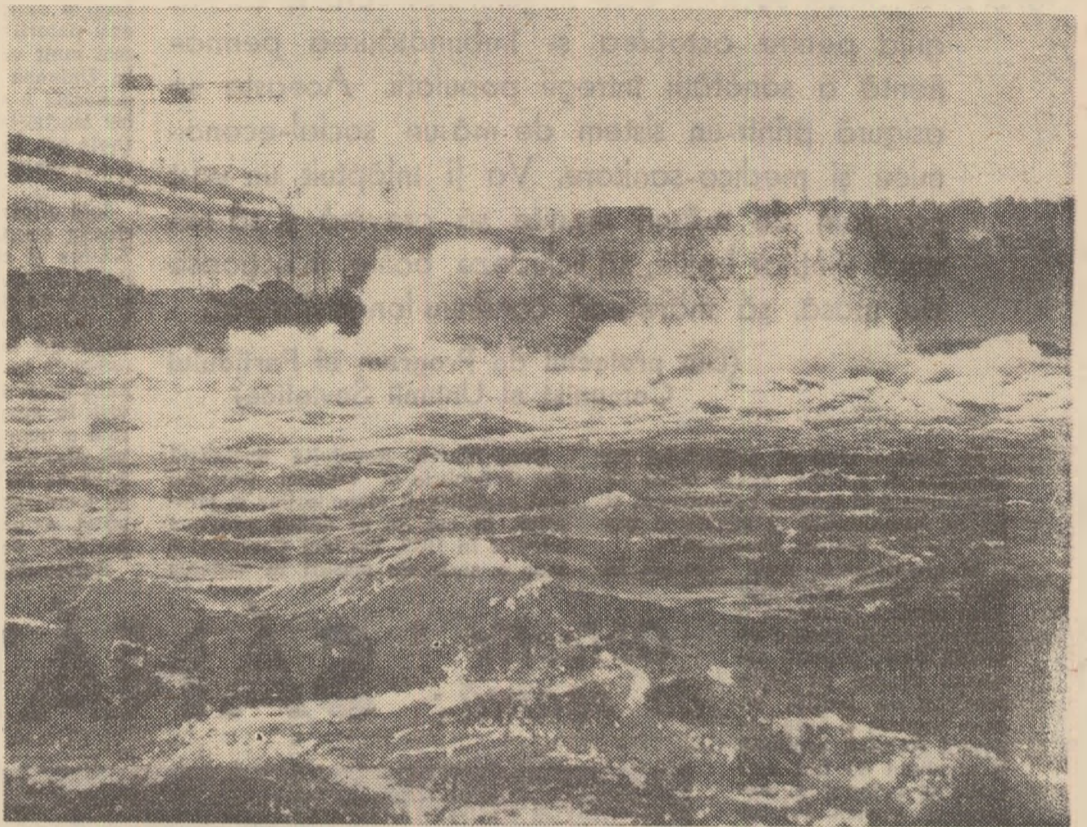
Uniunea Sovietică face tot ce-i stă în putință ca să dezvolte și schimburile reciproc-avantajoase cu țările capitaliste dezvoltate. Între 1950 și 1959, schimburile Uniunii Sovietice cu țările Europei occidentale au sporit de la 1,6 miliarde ruble la 6 miliarde ruble. În 1960, volumul schimburilor Uniunii Sovietice cu țările capitaliste industriale a sporit cu 25 la sută față de anul anterior. Deosebit de repede au sporit în ultimul an schimburile Uniunii Sovietice cu Italia, Franța, Anglia, Japonia etc. Marile expoziții engleze și franceze ce au avut loc în acest an la Moscova, ca și expozițiile sovietice de la Paris și Londra, s-au dovedit a fi un mijloc eficace de intensificare a schimburilor și de mai bună înțelegere reciprocă.

Practica acordurilor comerciale pe termen lung se încetăteneste din ce în ce mai mult și în relațiile de schimb dintre Uniunea Sovietică și țările capitaliste. Astfel de acorduri prezintă pentru țările capitaliste avantajul că le asigură o piață de desfacere stabilă, largă și le dă posibilitatea să importe mărfuri sovietice la prețuri mondiale. Acordul pe termen lung între Uniunea Sovietică și Italia, care prevede schimbul de țevi și cauciuc sintetic provenind din uzinele italiene cu petrol sovietic, este un exemplu elocvent al perspectivelor ce le deschid acordurile pe termen lung. Acest acord a provocat de altfel furia organelor de presă burgheze aservite intereselor cartelului mondial al petrolului care își vede primeiduite posibilitățile de a furniza produsele sale Italiei la prețuri arbitrare, fixate în scopul stăruirii unor, cît mai mari profituri.

Lărgind mereu sfera schimburilor sale comerciale Uniunea Sovietică și-a dublat numărul partenerilor săi, de la 40 în 1950 la 80 în 1960. Anul trecut, volumul comerțului exterior al U.R.S.S. a atins uriasa sumă de 10,1 miliarde ruble noi, sau 101 miliarde ruble vechi. Felul cum au evoluat schimburile Uniunii Sovietice cu țările parteneri în cursul primilor doi ani ai septenaliului în curs arată că țelul propus de directivele Congresului al XXI-lea al P.C.U.S. — de a se dubla volumul comerțului exterior pînă în 1965 — va fi fără îndoială atins.

Cu atît mai largă apare perspectiva deschisă schimburilor comerciale ale Uniunii Sovietice de grandioasele prevederi ale Programului P.C.U.S. pentru următorii 20 de ani!

Ion Manu

Valurile noii mări

Ziarele sovietice din 2 septembrie anunțau că în ajun — adică la 1 septembrie — a început umplerea imensului lac de acumulare de la Bratsk. Iar cele din 29 septembrie consemnau sfîrșitul marilor operațiuni. O nouă mare a apărut pe harta Uniunii Sovietice. O mare care s-a născut în mai puțin de o lună!

Mările naturale s-au format în milioane de ani.

Așadar, în 29 de zile s-au condensat cîteva ere geologice!

Spectacolul acesta uluitor, de o grandioare unică, a fost pregătit și asigurat de „constructorii de mări” cu o precizie literalmente matematică.

Oamenii au venit în taiga la 1 septembrie 1956. (1 septembrie 1956 — 1 septembrie 1961... Nu este vorba de o simplită coincidență, ci de un calcul foarte exact). Și chiar din prima zi, au scris cu litere mari pe stîncă Pusei de pe malul Angarei: „Aici va fi construită hidrocentrala de la Bratsk”. Ce încărcătură emoțională a căpătat propoziția aceasta, în definitiv plată, banală! Cu această neclintită certitudine — „Aici va fi construită hidrocentrala de la Bratsk” — oamenii au început lucrările complicate, dificile, au început să pregătească leagănul gigantic al viitoareii mări. Pentru aceasta au fost „curățate” 170.000 de hectare de taiga, nenumărate așezări omenești și-au schimbat adresa, mutîndu-se în alte locuri.

Constructorii au avut de învins numeroase greutăți. Ger, lipsă de drumuri, de locuințe, desigururile amăgitoare ale taigăii... Ursul era un musafir frecvent. Dar ce au contat toate acestea în fața suflului eroic declanșat de conștiința că acolo, în inima taigăiei, se construiește cea mai mare hidrocentrală din lume, că hidrocentrala aceasta va lucra pentru comunism?

Și iată-ne la 1 septembrie 1961. Pe malul drept al Angarei s-au adunat mii de oameni la mitingul festiv consacrat nașterii noii mări Bratsk. A. Ghindin, inginerul șef al construcției, a dat ordin cu tonul lui ferm, de data aceasta mai solemn, mai sărbătorec:

— Incepeți închiderea primei guri de fund a barajului! Cu aceste cuvinte, a început redactarea actului de naștere al mării Bratsk, cea mai mare dintre cele create pînă acum pe pămînt de

mîna omului: cupa ei colosală va găzdui 180 miliarde metri cubi de apă. Și adîncimea va fi neobișnuită. Numai barajul ridică nivelul Angarei la peste 100 de metri.

Dar victoria constructorilor de la Bratsk este de fapt o victorie a întregului popor sovietic. Țara a trimis pe marele șantier siberian tot ce are mai bun în tehnica construc-

s-au integrat organic în peisajul natural, au schimbat topografia locurilor. Industria a invadat taigăia învinsă. La Bratsk funcționează o fabrică de reparatii auto, de prelucrare a lemnului, de asfalt și beton, de piese din beton armat, de utilaj medical, un combinat de carne, de piine, o fabrică de case și altele.

Și arhitectura a invadat privilegiștea ancestrală. Se naște un oraș mare, au apărut numeroase așezări mai mici care însumează pînă în momentul de față 370.000 metri pătrați de suprafață locativă. Edificii moderne se ridică în frumoase forme de geometrie spațială.

Pe locul unde își agită apele noua mare Bratsk, au fost găsite niște foarte vechi și prețioase desene făcute de mult, de mult, în epoca de piatră. Un cerb urmărit de lupi, un tigru care se furișează cu grijă, oameni în plină fugă. De mii de ani stau în-

cremenite așa în mișcarea lor năvălă. Și pentru ca aceste valori neprețuite să nu se piardă, arheologilor le-au fost puse la dispoziție cele mai moderne mijloace pentru transportul bucăților de stîncă împodobite cu desene. Ce se va întâmpla cu ele? Viitorii locuitori ai orașului care abia se naște, visează să aibă un Ermitaj al lor. Chiar așa s-au găndit să-l intituleze: „Ermitajul epocii de piatră”.

Departate, pe Angara, în inima Siberiei, oamenii sovietici realizează osmoza frumosului cu îndrăzneala tehnică. Ei vor preda viitorului o grandioasă construcție energetică și un inspirat poem în piatră și oțel.

...Despre toate acestea va vorbi de la tribuna Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. delegatul constructorilor hidrocentralei de la Bratsk. Va spune, de asemenea, că marea născută în 29 de zile și cele două agregate ale hidrocentralei, puse în funcțiune înainte de termen, sînt darul făcut Congresului. Și va mai adăuga, poate, că mările artificiale care apar mereu în peisajul Uniunii Sovietice, sînt un fel de oglinzi gigantice care reflectă sufletul mare al poporului sovietic, forța sa invincibilă, măreția vîsurilor și idealurilor sale.

Iulia Scutaru

S-A NĂSCUT

ției și energetică. Uzinele din Leningrad i-au furnizat turbinele și generatoarele, cablul electric și macaralele, Moscova — utilajul electric, orașul Gorki — autocamioanele, buldozerile, excavatoarele, ucrainenii — transformatoa-

O MARE...

rele și podurile rulante grele, gruzinii — mașinile-unelte și basculantele. Dar parcă pot fi enumerați toți cei care au luat parte la pregătirea marelui eveniment din ziua de 1 septembrie? Pe scurt, 200 de orașe și peste 2.000 de întreprinderi au trimis la Bratsk

● În milioane de ani? Nu! În 29 de zile!
● Cea mai gigantică dintre mările artificiale ● Au „umplut-o” 200 de orașe și 2.000 de întreprinderi ● Industria invadează taigăia

toate cele trebuincioase.

Iar sute de localități mari și mici au trimis oameni. Constructorii încercați sau începători, tineri și bătrîni, demobilizați din armată, elevi, studenți. Între aceste mii de destine omenești și destinul construcției s-a stabilit o legătură organică, vie.

Hidrocentrala de la Bratsk, care va avea o capacitate de 4.500 milioane de kilowați, cu capitalul ei energetic de 180 miliarde metri cubi de apă, reprezintă frontul înaintat al luptei pentru septenal. Pentru constructorii, ca și pentru toți oamenii sovietici, Angara este un nou motiv de mîndrie. Marea cea foarte tinăra, silueta din ce în ce mai precisă a hidrocentralei, care

CODUL MORALEI COMUNISTE ȘI LITERATURA

Prevederile programatice ale P.C.U.S. la capitolul eticii comuniste au dat un puternic impuls dezbaterilor literare din ultima vreme. Proiectul de Program specifică, deschizând o vastă perspectivă de creație, că „în procesul trecerii la comunism crește tot mai mult rolul principiilor morale în viața societății, se extinde sfera de acțiune a factorului moral și, în mod corespunzător, se reduce importanța reglementării administrative a relațiilor dintre oameni”.

Constatarea este menită să însuflească și să lumineze dintr-un unghi imediat activitatea literară, fiind seamă de fapt că literatura, dintotdeauna de neconceput înafara marilor probleme etice, este chemată astăzi să înlăture într-o măsură tot mai mare „reglementarea administrativă a relațiilor dintre oameni” și să îndeplinească astfel un rol activ nemijlocit în procesul de eliberare a omului, în sensul cel mai larg, comunist, al cuvântului.

De altfel, relațiile literatură-etică au fost dintotdeauna extrem de fertile și când Gorki spunea că literatura este știința despre om el făcea doar o constatare, întemeiată pe istoria literaturii însăși. Înainte de orice tratat de etică, problemele de morală au fost asiduu dezbătute chiar din primele monumente literare cunoscute, așa cum ar fi, de pildă, vestitul poem al lui Ghilgameș. De atunci și pînă în zilele noastre, se poate spune că problemele etice au fost umbra nedespărțită a literaturii, împotriva oricăror încercări de a întreprinde o separație absolută între aceste domenii consacrate, în planuri diferite, aceluiași scop: cunoașterea și reglementarea raporturilor dintre oameni.

E o iluzie deșartă tentativa de a despărți cu brutalitate problematica etică de literatură, în numele „literaturii de idei”. Se știe că esteticienii acestei ultime orientări condiționau valabilitatea unei opere literare de capacitatea scriitorului de a „sensibiliza ideea”, pentru a o transfera în domeniul artei. Dar ce altceva înseamnă în esență „sensibilizarea ideii” decât proiectarea ei în universul emoțional al scriitorului, includerea ei în raporturile dintre scriitor și umanitate, raporturi care, în ultimă instanță, poartă pecetea unui anumit ideal etic.

Proiectul de Program al P.C.U.S. respinge morala de clasă a exploatareților și subscris, în numele moralei comuniste, la „principalele norme morale general-umane elaborate de masele populare în decurs de milenii, în lupta împotriva asuprii sociale și a vicilor morale”. Accentuând asupra importanței pe care o are morala revoluționară a clasei muncitoare, proiectul de Program arată că pe măsura dezvoltării construcției socialiste și comuniste „morală comunistă se îmbogățește cu noi principii, cu un nou conținut”.

În dezbaterile pe marginea proiectului de Program, criticul sovietic V. Ermilov constată că eroii noli literaturii includ în atitudinea lor față de diferitele fenomene ale vieții normele legitime ale moralei general-umane la elaborarea cărora a contribuit și literatura trecutului, înăfrînd oamenii simpli și aspirațiile lor. Criticul amintit consideră că acesta este unul din exemplele împletirii tradiției cu inovația în literatura realismului socialist, chemată să consolideze noua morală comunistă.

De altfel, literatura sovietică din ultimii ani este străbătută de o foarte actuală problematică etică. Scriitorii de generații diferite, aplecându-se asupra unor medii diferite, își situează eroii lor în situații ce impun cu necesitate o atitudine morală precisă, împotriva tuturor manifestărilor contrare moralei comunismului. Astfel ni se înalță în fața ochilor cele mai bune romane ale lui Tendriakov, romanul lui Elizar Malțev „Treci pragul fiecărei case”, seria romanelor lui Mihail Stelmah.

O poziție bine precizată în ansamblul literaturii sovietice contemporane ocupă creația tinerilor scriitori, consacrată problemelor generației pe care o reprezintă. Și aici, dezbaterile etice sînt la loc de cinste, scriitorii respectivi străduindu-se să ofere răspuns la cea mai tulburătoare dintre întrebările care

se ridică în fața fiecărui tînar: încotro să-și îndrepte pașii, pentru a alege calea cea mai bună pentru o viață trăită la nivelul cerințelor și posibilităților pe care i le oferă societatea sovietică. De la povestirea lui Anatoli Kuznețov „Prelungirea legendei”, care a cunoscut un imens succes de librărie — 1.000.000 de exemplare numai în limba rusă — și pînă la romanul lui Elighi Stavski „Totul de abia începe”, aflat încă în teascurile tipografiei, scriitorii tîneri încearcă să răspundă la întrebarea amintită mai sus, folosind diferite unghiuri de vedere, plasîndu-și eroii în situații foarte complexe și diferite, dar oferînd aceeași perspectivă, perspectiva construcției comunismului. Axionov cu „Colegii” și „Bilet solar”, Boris Bednii cu povestirea „Fetele”, Kirnosov cu povestirea „Vintul” și „Raidul jubiliar” aduc în paginile lor probleme etice de o mare actualitate pentru tineretul sovietic.

Poezia, de la Prokoliev și Tvardovski la Evtușenko și Kazakova, a îmbrățișat cu aceeași ardorare lemele etice actuale și poate tocmai de aceea, unii dintre poeți, cum ar fi Evtușenko de pildă, se bucură de o mare audiență în rîndurile cititorilor.

Nobilele țeluri morale din proiectul de Program al P.C.U.S. sînt o excelentă platformă de lansare pentru noi opere, spre sferele înalte ale artei și ale umanismului comunist. Codul eticii comuniste este un bun îndreptar pentru scriitorii sovietici și va dăruî, fără îndoială, literaturii realist-socialiste, o nouă și puternică forță de atracție.

Paul Granea

În cinstea Congresului al XXII-lea al P.C.U.S., Teatrul Mare a prezentat opera „Soarta unui om” a compozitorului I. Dzerjinski, pe motivele cunoscutei povestiri a lui M. Șolohov.

Maurice Druon se documentează...

Cunoscutul scriitor francez, Maurice Druon, autorul romanului „Marile familii”, după care s-a realizat filmul cu același nume, se află în U.R.S.S., pentru o îndelungată vizită cu caracter profesional.

Ce caracter profesional poate să îmbrace vizita unui scriitor în U.R.S.S.? La această întrebare a răspuns Maurice Druon însuși, unuși, corespondent al revistei „Literaturniaia gazeta”.

Dar, mai întii, iată împrejurările, oarecum neobișnuite, care au precedat interviul acordat revistei sovietice.

Scriitorul francez a făcut o vizită lui Dmitri Afanasevici Melnikov — supranumit „Prorabul” de fier — care a participat la construirea marilor obiec-

tive industriale din U.R.S.S., de la primul cincinal și pînă în zilele noastre. A fost o vizită emoționantă, în decursul căreia Dmitri Afanasevici a răsfoit, împreună cu oaspetele său, câteva pagini din cartea nescrisă a vieții sale.

Maurice Druon a aflat, astfel, că „Prorabul de fier” este un bătrîn muncitor rus, bolșevic din 1917, fost luptător pe fronturile războiului civil, fost marinar, constructorul uzinei de tractoare din Harkov, al uzinei metalurgice din Makeevka, al unor fabrici din Odesa, precum și al Universității din Moscova și al unei uzine electrice atomice. Un impresionant bilanț de muncă, la care ar rivni orice constructor, din oricare parte a globului.

Dmitri Afanasevici și-a deschis ser-tarul cu „relicve de familie” și sub ochii scriitorului au înviat, din paginile ziarelor și revistelor îngălbenite de vreme, faptele de muncă ale „Prorabului de fier” și faptele sale de luptă, ca participant la Marele Război pentru Apărarea Patriei, de la Moscova la Berlin.

După vizită, Maurice Druon a fost întrebat dacă va scrie despre Dmitri Afanasevici și cu acest prilej el a făcut cunoscută intenția sa de a alcătui o carte despre Uniunea Sovietică.

— Nu știu încă — a răspuns Druon la întrebarea de mai sus. Dar desigur că „Prorabul de fier” ar fi o încununare măreață a cărții mele despre Rusia. Va fi o carte despre națiunea și despre statul rus, din timpurile cele mai vechi. Nu va fi un roman, studiu sau monografie, ci ceea ce se numește o saga (epopee) — saga despre poporul rus.

Scriitorul își continuă acum călătoria prin Uniunea Sovietică și a anunțat că se va reîntoarce la Moscova în primăvara anului 1962. Și cine știe, poate că atunci, sau poate că peste cîțiva ani, viața lui Dmitri Afanasevici Melnikov — „Prorabul de fier” — va fi trecut în paginile unei cărți interesante, purtînd semnătura unui scriitor francez.

V. D.

*) Prorab — denumire prescurtată pentru „șef de șantier”, intrată în istoria construirii socialismului în U.R.S.S.

- În cinstea Congresului al XXII-lea al P.C.U.S., în editura „Sovetski pisatel” apar, printre altele: „Acord” (versuri) de N. Aseev, nuvelele și romanele: „Colegii” de V. Axionov, „O încercare grea” de N. Dubov, „Pe firul apei” de V. Lipatov, „Totul de abia începe” de E. Stavski.
- S-a deschis concursul pentru monumentul închinat măreței victorii a științei și tehnicii sovietice în explorarea spațiului cosmic și primelor zboruri eroice ale cosmonauților sovietici. Monumentul va fi ridicat la Moscova, în parcul „Congresul XXII” din raionul sud-vestic al orașului.
- După cum anunță revista „Ogoniok”, acad. Ivan Maiski, care a fost multă vreme ambasadorul Uniunii Sovietice în Anglia, lucrează acum la memoriile privitoare la istoria diplomației sovietice.
- La Casa prieteniei cu popoarele străine a avut loc o reuniune consacrată memoriei scriitorului german Leonhard Frank, care a încetat din viață în luna august a acestui an. Au luat cuvîntul Konstantin Fedin și L. Kopelev. Tirajul operelor lui Leonhard Frank, traduse în limbile diferitelor popoare din U.R.S.S., este de peste 50.000 de exemplare.
- Revista „Inostrannaia literatura” (nr. 9/1961) publică romanul „Singur în curte”, ultimul din celebra trilogie a lui W. Faulkner, consacrat moravurilor caracteristice regiunilor din sud ale S.U.A. Criticul John Howard Lawson consideră romanul „Singur în curte” „nu numai ca pe cel mai bun din întreaga trilogie, dar și ca cea mai înaltă culme din creația lui Faulkner”.

● B R E V I A R ●

Zi însorită.

Linogravură de I. Tișkevici

Din nou în America

Al doilea turneu într-o țară este întotdeauna mai greu și implică o răspundere mai mare pentru un artist. În primul succes realizat a contat elementul noului, al ineditului. Când, însă, artiști reputați sosesc pentru a doua oară, publicul așteaptă de la ei ceva cu totul neobișnuit. Iată motivul pentru care, mergând a doua oară în Statele Unite, ne-am început turneul cu emoții.

Ne-a ajutat, însă, mult repertoriul cu desăvârșire nou. Am repetat doar un singur număr de program — „Partizanii”, și asta numai în urma insistențelor americanilor înșiși, care au denumit acest număr „vitrina ansamblului”.

Îmi amintesc de întâlnirile avute cu oameni care ne-au devenit prieteni încă de la prima întâlnire. Printre aceștia se numără și scriitorul Mitchell Wilson. La una din întâlnirile prietenești pe care le-am avut, la o recepție organizată de el în cinstea ansamblului, Wilson a invitat numeroase personalități de seamă ale literaturii americane. Iată în ce chip a formulat Mitchell Wilson simțămîntul ce-l cuprinde pe americanii care vizionează spectacolele noastre:

— V-am îndrăgit pentru faptul că ați știut să ne prezentați în mod plastic caracterul național al popoarelor sovietice.

Interesante discuții am purtat cu John Martin, critic de artă al ziarului „New York Times”. Excelent cunoscător al teatrului și coregrafei, John Martin, care nu o dată a vizitat țara noastră, cunoaște cum nu se poate mai bine baletul sovietic. S-a și declarat admirator credincios al ansamblului nostru și a publicat câteva articole interesante în „New York Times”. Trebuie subliniat aici că o părere emisă de John Martin este fără drept de apel. Dacă a afirmat cumva că cutare lucru este negru, nici unul din criticii de artă nu va avea curajul să spună că-i alb. John Martin e un om în vîrstă — are aproape șaptezeci de ani și de cincizeci de ani scrie în paginile „New York Times”-ului.

Vizionînd spectacolul nostru, doctorul William DuBois ne-a trimis o scrisoare plină de elogii.

De neuitat va rămîne și întâlnirea avută cu vechii noștri prieteni newyorkezi — membrii Clubului de dansuri populare. Acești oameni de diferite vârste se adună în zilele de duminică sau în orele libere de muncă în incinta clubului lor. Ei au înregistrat pe plăci multe dansuri populare de pe glob — și americane, și italiene, și rusești. Au o uriașă fonotecă, o bibliotecă respectabilă și un mare număr de schițe și costume pentru dans. Întîlnirea cu ei s-a transformat într-o adevărată sărbătoare a dansului.

Un eveniment de seamă în viața colectivului nostru l-a constituit decernarea premiului „Statueta de argint”, cea mai înaltă distincție americană acordată pentru coregrafie. Importanța acestui eveniment este cu atât mai mare, cu cât distincția este pentru prima oară acordată unui colectiv artistic străin.

Printre o coincidență, decernarea „Statuetei de argint” a avut loc în chiar ziua în care la New York a fost declarată o alarmă aeriană. Au început să urle sirenele. Străzile au devenit pustii, căci oamenii erau alungați în ganguri și se vedeau numai mașinile sanitare și cele ale pompierilor gonind în mare viteză. Mulți americani reacționau cu vădită ironie la această inscenare.

Am dat două reprezentații la Washington. Trebuie subliniat că în capitala Statelor Unite ale Americii nu există un teatru de operă. Toate spectacolele de turneu au loc în sala celui mai bun cinematograful, a cărui scenă este, însă, extrem de mică și de incomodă, fapt care stîrnește nemulțumirea tuturor artiștilor. Îmi amintesc că în timpul primului nostru turneu, l-am spus lui J. F. Dulles, care venise să vadă reprezentațiile noastre, că am dori ca în capitala Americii să existe un teatru de operă adevărat. Ne-a promis că la a doua vizită a noastră un asemenea teatru va exista. Nici pomeneală! Se vede treaba că nici Dulles și nici urmașii săi nu se prea sinchiesc de una ca asta.

În timpul turneului, am vizitat șaisprezece orașe americane. Timp de zece zile am dat spectacole în Canada, apoi iarăși ne-am întors în S.U.A.

...În fața mea se află o cheie. Este cheia orașului San-Francisco. Pe ea se află o inscripție: „Bine ați venit la San-Francisco. Vă rugăm să poftiți cît mai des”. Cheia ne-a dăruit-o primarul orașului, George Christopher. Am rămas o săptămînă la San-Francisco, dînd reprezentații zilnice. Spectacolele aveau loc la Teatrul de operă, a cărui sală dispune de vreo trei mii de locuri. În ziua plecării aproape întregul oraș ieșise să ne conducă.

Ni s-au părut cu totul neobișnuite reprezentațiile date în orașul Denver, din munții Colorado. E destul de anevoios să dansezi acolo, deoarece aerul este foarte rarefiat. În acest scop au fost luate chiar unele măsuri de precauție — în timpul concertelor, în cu-

lise stăteau medici cu măști de oxigen gata pregătite.

Spectacolele le-am dat în munți, într-un teatru amenajat în mijlocul unor uriașe blocuri de piatră. Amfiteatrul, săpat în stînci, cu aproape cincisprezece mii de locuri, se află sub cerul liber. Spectatorii veniseră din Denver și din împrejurimi. Jucam pe fondul unor stînci de culoare roșie, de după care, în trecut, porneau indienii atacurile lor asupra albilor. În timpul reprezentației unii spectatori se emoționară într-adevăr, încît pentru ei a fost nevoie de intervenția doctorilor și a măștilor de oxigen pregătite pentru actori...

Peste cîteva zile, după ce am mai dat cîteva reprezentații la New York, am plecat pe calea aerului în Mexic.

Igor Moiseev

Artist al poporului al U.R.S.S.

Dansul bașkir „Șapte fete”, în interpretarea Ansamblului de dansuri populare al U.R.S.S.

Sîntem entuziasmați

Acestea s-au întîmplat cu trei ani în urmă. Sala lui „Metropolitan Opera” întrunea publicul cel mai cunoscut — publicul premierelor, elita oamenilor de teatru din New York.

De îndată ce s-au stîns luminile, spectatorii incremenesc în așteptare. Blănurile, bijuteriile, toaletetele de seară se estompează în întuneric.

Cortina se ridică. Pentru o clipă, scena luminată rămîne goală. În sfîrșit, din culise apar într-o lunecare lină șiruri de dansatori și deodată scena înflorește într-o bogăție de culori. Încet, uitînd parcă de sine, dansatorii plutesc pe scenă în ritmul unei străvechi melodii. Simțul vremii dispăre, și în închipuire îți apare imaginea unor seri de vară liniștite, cu lunci largi și riuri străjuite de sălcii plîngătoare.

Ritmul se schimbă — se schimbă și caracterul jocului. Tot timpul, însă, dansatorii radiază atîta optimism, o asemenea dragoste de viață, încît ai impresia că pînă și aerul sălii este electricizat. Iar cînd primul dans se sfîrșește, sala se ridică în picioare și într-un elan general, spectatorii aplaudă și ovaționează.

Și așa, în fiecare seară, la fiecare spectacol, indiferent din ce pătură a societății fac parte spectatorii, indiferent de vîrsta lor.

Vara aceasta, ansamblul Moiseev a dat din nou spectacole la noi. Și i s-a făcut aceeași primire călduroasă ca și prima oară.

Ce anume ne atrage la dansatorii ruși? Ce provoacă acest sentiment de entuziasm, această desfătare deosebită și înălțătoare care nu poate fi explicată numai prin recunoașterea măiestriei tehnice, oricît ar fi ea de desăvîrșită?

Izvorul acestui sentiment este mult mai profund. După părerea mea, el este mai puternic chiar și decît acel frumos elan care ia naștere atît în rîndurile spectatoriilor noștri, cît și ale celor sovietici, întotdeauna cînd în U.R.S.S. dau spectacole artiștii americani, iar în Statele Unite artiștii sovietici. Cred că nu greșesc spunînd că este un sentiment de speranță. El imprimă o semnificație sărbătorească, deosebită,

fiecărei manifestări artistice prevăzute în programul schimburilor culturale dintre țările noastre. Trăim, după cum se știe, zile de încordare excepțională și fiecare asemenea eveniment face să crească speranța oamenilor într-o pace tracică și însuși faptul acesta ne bucură, ca un semn de bun augur.

Oricît ar fi, însă, de importante toate acestea, Igor Moiseev și ansamblul său ne dau mult mai mult. Ei aduc spectatorului ceva atît de profund încît, după părerea mea, fiecare începe fără voie să se gîndească la însuși sensul existenței omenești.

Unii filozofi îl privesc pe om pe planul strict personal, numai ca individ. Pentru ei, timpul se limitează la nașterea și moartea individului. Prin prizma unei astfel de filozofii, viața este într-adevăr tragică, un șir de neîntrerupte pierderi și dezamăgiri care îl urmăresc pe om, chiar dacă el se bucură de o aparentă bunăstare materială. Orice om, spun acești filozofi, dacă trăiește o perioadă destul de îndelungată, trebuie să suporte moartea părinților și a prietenilor, năruirea speranțelor...

În ultimii ani, noi, cei din Occident, ne-am concentrat în mod chinuitor atenția asupra destinului tragic al individului, deși ne dăm seama că lumea lui nu se limitează la propriile trăiri.

De aceea, cea mai mică scripcire a ceva nou, diferit, ne face pe neașteptate să fim mai buni, ne aduce o ușurare vremelnică, o eliberare temporară din apăsătoare atmosferă a traģismului. Acest lucru îl face îndeosebi arta, în forma poetică, proprie ei.

Cred că ansamblul Moiseev a atins și a făcut să vibreze tocmai această coardă — revelația neașteptată a sensului, a bucuriilor și a luminii vieții omenești.

Suita de dansuri populare rusești poate fi încadrată doar cu greu într-o anumită perioadă de timp: ea ne aminteste de viața multor generații, de viața neîntreruptă a poporului. „Dansul de nuntă” nu este doar un dans al unui anumit sat sau al unei anumite fete, care va îmbătrîni și va muri. El cristalizează clipele cele mai fericite, pline de dragoste și bucurie de la mii și milioane de nunți omenești. El strălucește prin nenumăratele sale fațete, asemenea unei pietre prețioase.

Revărsarea de bucurie din aceste dansuri nu exprimă sentimentele unui singur om, ci, aș putea spune, acea bucurie ce izbucnește spontan în inimile a milioane de oameni, într-un milion de locuri diferite, într-un milion de clipe istorice. Este viața însăși care îți dă senzația de bucurie, de fericire.

Nu cunoaștem dansurile populare rusești originale pe care Moiseev le-a studiat și le-a sintetizat, dar nu

confundăm nici o clipă arta sa coregrafică cu simpla repetare, reproducere. Igor Moiseev folosește dansurile populare ca bază pentru comunicarea creatoare, sufletească între oameni. Și datorită tocmai acestui fapt, dansurile, care sînt rodul inspirației artiștilor ruși, sovietici, sînt considerate o culme a artei coregrafice mondiale.

Pe lîngă toate acestea, dansul, în interpretarea ansamblului lui Igor Moiseev este pătruns pe de-a întregul de autenticitatea omenească a dansatorilor. Ei dansează cu un talent uluitor, dar în același timp, cu o impresionantă simplitate și vioiciune, bucuria lor este de-a dreptul palpabilă.

Am urmărit din culise unul din spectacolele ansamblului. Am vrut să-mi dau seama în ce măsură sînt teatrale zimbetele de pe scenă, explozia de vioișie a dansatorilor... Iată ce am văzut în culise, după ieșirea actorilor din scenă, zimbetele nu dispăreau pen-

tru a le lua locul o expresie de plictiseală, ele rămîneau în continuare pe chipurile dansatorilor. Ținuta lor nu se schimba întru nimic, ea nu trăda nici oboseală sau epuizare, nici indiferență sau apatie.

Era o legătură organică și indisolubilă între ceea ce văzuseră spectatorii și ceea ce am observat cîteva clipe mai tîrziu, cînd pentru dansatori nu mai exista publicul, ci numai mașiniștii de pe scenă.

Cu altă ocazie, membrii ansamblului m-au vizitat acasă pentru a se întîlni după spectacol cu prietenii mei americani. În scurtă vreme, discuția devenise cu totul degajată și generală. Dola de Joung — o scriitoare americană, pînă în prezent singura femeie membră a Academiei de literatură din Olanda a remarcat cu mirare: „Dintre toți dansatorii pe care i-am întîlnit vreodată, aceștia sînt primii care citesc cărți. Le este străină admirația narcisică față de propria lor persoană. Ei sînt mai mult decît dansatori. Sînt oameni adevărați”.

Inspirația poetică a lui Moiseev și a ansamblului său a însemnat, cred, foarte mult pentru noi cei din America, chiar dacă numai foarte pușini își dau seama de aceasta. Probabil că o simțim doar inconștient. Așa se întîmplă atunci cînd adevărul se dezvăluie în sufletul omului încă înainte ca el să găsească cuvintele pentru a-l exprima.

Pe scurt, sîntem entuziasmați!

Mitchell Wilson
Scriitor american

**...ȘI PĂREREA
GAZDELOR
DESPRE OASPETI**

